

SLOVENSKO DOMOBRANSTVO

LETO I.
ŠTEVILKA

9

30. XI. 1944

BIBLIOTEKA UNIVERZE
v Ljubljani

PRI TOPU. Vsi pripravljeni. V trenutku je top na mestu in pripravljen za ogenj.
AM SCHWEREN GESCHÜTZ. Alle Mann angopackt! In wenigen Augenblicken ist das Geschütz
in Stellung gebracht und feuerbereit.

PK-Aufnahme SS-Kriegsberichtler Beckmann

Dooje tie naše Ljubljane

Zweimal Laibach

44-PK Aufn. Kriegsber. Beckmann

Na levi strani: Domobranci varujejo domovino in našo prestolnico. Ob delavnikih odmevajo po ljubljanskih ulicah pesmi domobrancev, ki korakajo na dneвне vaje, ob nedeljah pa domobranska godba zaigra ljubljancanom za razvedrilo v Tivoliju. — Pred upravnimi posloplji so domobranske straže. Domobranksko orožje je vedno pripravljeno.

Auf der einen Seite: Die Männer der Landeswehr, die die Heimat und die Heimatstadt Laibach sichern. Die Verbundenheit der Landeswehr mit der Laibacher Bevölkerung kann man bei den gernbesuchten Promenadenkonzerten erleben, wo Laibachs Bevölkerung fröhlich plaudernd sich an der schneidigen Marschmusik der Landeswehrmänner erfreut. — Vor den öffentlichen Gebäuden stehen die Posten der Landeswehr. — Täglich sind die Männer bei strengem Dienst. Die Waffen sind immer klar und schussbereit.

Na desni strani: Lepa Ljubljana z ženami in otroki. Z gradu je zares lep pogled na mestni vrvež in promet. Preko trimostja hite žene in dekleta na delo in po opravkih. Pri cvetličarki kupijo šopke za okras svojega doma. Na otroškem igrišču v Tivoliju se zabavajo najmlajši, matere pa si poiščejo oddiha na tivolskih klopeh. Srečne so, da se lahko v varnem domobranskem zavetju in v miru posvečajo vzgoji otrok in družini.

Und auf der anderen Seite: Das schöne Laibach mit Frauen und Kindern. Auf alles Leben und Treiben in Laibach schaut die Burg herab. — Sie schaut auf die Straßen und Brücken, wo Laibachs Frauen zur Arbeit und zum Einkaufe gehen. — Blumen werden bei der Blumenfrau mitgenommen. — Die Burg schaut auch zum Park hinüber, wo die Mütter ihre Kinder in der Sonne spielen lassen — oder sie in der Sonne spazieren fahren — und selbst auf den Bänken ein Stündchen Erholung suchen. Sie wissen sich sicher im Schutze der Landeswehr, die das Land behütet.

Domobranci po Ljubljani.

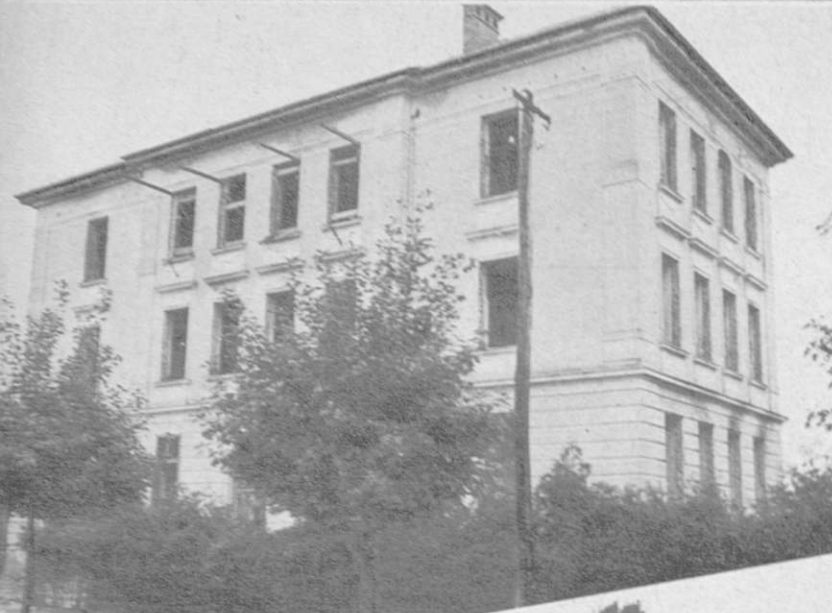
Die Landeswehr schreitet durch die Laibacher Straßen.

Do istem ukazu
auf gleichen Befehl

Belo svetovno

Židovstvo hoče zasužniti ves svet. Zasužniti bi ga moglo, če bi narode tudi gospodarsko uničilo. Zato je pognalo narode v vojno, da se uničujejo in s tem služijo židovskim koristim. Najzvestejši izvrševalec židovskih ukazov sta komunizem in liberalna demokracija. Obe ideji so ustvarili židje za nežidovske narode.

Tudi slovenski narod hoče židovstvo z moralnim razkrojem in obubožanjem spraviti na kolena.

Spodnje slike dokazujejo, da komunizem in liberalna demokracija temu dobro služita.

Lani so komunisti v času svojega vladanja v Ribnici zažgali v tem majhnem kraju meščansko in deško ljudsko šolo, zgodovinski grad, sodišče in še več drugih zgradb.

Iz te šole so komunisti vlačili v smrt v Jelendol, Jelenov žleb, Grčarice in drugam na stotine Slovencev, ki so jih zaprli v ribniški kasarni.

Letos so že hudo prizadeto Ribnico po istem ukazu bombardirali še Anglo-Amerikanci. Slike nam prikazujejo: razbito Papeževo hišo, razbito dekliško ljudsko šolo in ribniški trg. Bilo je tudi več človeških žrtev. To pač niso bili nikaki vojaški objekti.

Tako svobodo prinaša slovenskemu narodu židovstvo s komunizmom in laži demokracijo.

egga židovstva

Das Judentum hat das Ziel, durch völlige wirtschaftliche Vernichtung der Nationen die ganze Welt unter seine Sklaverei zu bringen. Aus diesem Grunde heizte es die Völker in den Krieg, damit sie sich zum Wohle des Judentums gegenseitig vernichten. Die treuesten Vollstrecker der jüdischen Befehle sind der Kommunismus und die liberale Demokratie, die beide von Juden für nichtjüdische Völker geschaffen wurden. Das Judentum will auch das slowenische Volk durch moralische Zersetzung und durch leere Verlockungen in die Knie zwingen. Die folgenden Bilder beweisen, daß der Kommunismus und ebenso die liberale Demokratie dieser Absicht sehr wohl zu dienen wissen. Die Kommunisten haben im vergangenen Jahre in der Zeit ihres Aufenthaltes in Reifnitz in diesem kleinen Ort die Bürgerschule, die Knabenvolksschule, das historisch bedeutende Schloß, das Gericht und noch mehrere andere Gebäude abgebrannt.

Aus diesem Räume haben die Kommunisten hunderte und hunderte von Slowenen, die sie in der Reifnitzer Kaserne gefangen gehalten hatten, nach Jelendol, Jelenov žleb, Grčarice und anderen Orten verschleppt und zu Tode gebracht.

In diesem Jahre wurde das stark beschädigte Reifnitz noch ausserdem durch die Anglo-Amerikaner bombardiert. Die Bilder zeigen das zerstörte Papež-Haus, die Mädchenschule und den Reifnitzer Markt. Auch Opfer an Menschenleben waren zu beklagen. Diese Ziele waren bestimmt keine militärischen Objekte. — Das ist die »Freiheit«, die das Judentum dem slowenischen Volke durch Kommunismus und lügenhafte Demokratie bringen will.

Rusija proti Sovjetiji

Rußland gegen Sowjet

Ruske kozaške skupine se pripravljajo pod novim vodstvom za boj in osvoboditev domovine.

National-russische Kosaken Abteilungen bereiten sich unter einer neuen, starken Zentralführung auf die Befreiung ihrer Heimat vor.

Ti možje nove ruske osvobodilne vojske bodo kmalu dokazali sovjetskim sužnjem, da se velik del ruskega naroda bojuje za ruski narod v skupni evropski fronti.

Diese Männer, der neuen russischen Befreiungsarmee, werden es dem sowjetischen Untermentschentum bald beweisen, daß der weitaus größere anständige Teil des russischen Volkes sich kämpfend zur gesamteuropäischen Front bekennt.

Prostovoljci generala Vlasova nosijo na kučmah rusko kokardo, na levem rokavu pa znak njihovega prostovoljnega protikomunističnega boja. Modri Andrejev križ z rdeč-obrobjenim belim poljem je simbol njihovega protikomunističnega boja.

Die Freiwilligen des Generals Wlassow tragen auf ihre Mützen die national-russische Kokarde und auf dem linken Oberärm das Freiwilligenabzeichen. Das blaue Andreas-Kreuz mit rot umrahmtem weißen Feld bedeutet das Symbol ihres antikommunistischen Kampfes.

Pred vstajenjem

RUSKEGA NARODA

14. november 1944 je dan, ki bo v svetovni zgodovini, zlasti v zgodovini ruskega naroda ostal zapisan z zlatimi črkami. Na ta dan je od leta 1917. zaslužni ruski narod izrekel pred vsem svetom največjo obsodbo nad svojim dolgoletnim zatiralcem židovskim mednarodnim boljševizmom.

Proglas, ki ga je na ta dan v Hradčanih, starem gradu sredi Prage, prebral general Vlasov, ni nenadna odločitev ujetih sovjetskih generalov, ki bi hoteli na ta način izpolniti osebna stremeljenja. To dejanje ima svoj začetek že v sami boljševiški revoluciji in svojo korenino v duhovnih osnovah kmečkega ruskega naroda.

Z najspretnejšo in najprožnejšo strahovlado ter z uporabljanjem vseh sredstev je boljševizem držal ruski narod ves ta čas na robu med življenjem in smrtjo in se edino tako mogel obdržati na oblasti. Vsako najmanjšo opozicijo je komunistem plačeval z izgonom v Sibirijo in z glavo. Vsem so še v spominu krvave »čistke«, ki jih je Stalin izvedel 1937 in pozneje, ko je dal postreliti mnoge dotodanje vodilne može in celo svoje najboljšše sodelavce. Satanska strahovlada — to je edino prava oznaka Stalinove metode vladanja. Samo na ta način je krotil ogromni ruski narodni odpor do boljševizma.

Ruski narod je globoko veren, krščanski narod.

Ruski narod je narodno zaveden, nacionalni narod.

Boljševiki so l. 1917. izkoristili tedaj nezdravo družabno stanje in pognali velik del ruskega naroda v revolucijo. Rusko ljudstvo je verovalo, da si bo z revolucijo priborilo pravice, kot mu gredo. Bilo je strašno prevarano. Narod je šel v revolucijo zato, da si nekaj pribori, v njej je pa izgubil še ono malo, kar je dotlej imel.

Toda »nije človeku žao na malo nego na nepravo«. Ta srbski narodni pregovor velja ruskemu človeku in narodu. Ni bil za njega tolikšen udarec to, da je zgubil vse ono, kar je do tedaj bila njegova last: hišo, živino in zemljo, na katero je toliko navezan, kot to, da mu je boljševizem vzel in uničil vse duhovne vrednote s svojo borbo proti Bogu, narodu in družini.

Ko je leta 1941. Nemčija usmerila svoj korak proti tvorbi boljševiške misli, SSSR, je ruski narod smatral, da je napočil dolgo pričakovani trenutek za rušenje boljševiškega režima. Po samih sovjetskih vojnih poročilih se je v prvih petih mesecih vojne predalo preko tri milijone ruskih vojakov. Stalin in Kom-interna sta se znašla pred težkim problemom: kako preprečiti vse večje prebege ruskih vojakov, ki bi utegnili zlomiti sovjetsko odporno moč? Sovjetski tirani so našli rešitev. Začeli so z novo taktiko. Da bi privezali nacionalno prebujajočo se maso na sebe, so prvič po letu 1917. začeli zopet govoriti o »matjuški Rusiji«, uvedli so stara carska vojaška odlikovanja in pozivali ruski narod na obrambo svoje »domovine«. Poleg te propagandne akcije, ki se je rodila iz začasnih taktičnih odstopov (ne evolucije boljševiško marksistične misli, kot so si in si še nekateri domišljajo), so nastopili svoje teroristično delo politični komisarji v vojski z vojaki in NKVD v civilu z uničevanjem družin in sorodnikov vseh tistih, ki so prebežali. Tako jim je uspelo zadržati s terorjem prebege in prisiliti ruski narod k borbi proti prodirajočemu.

Prebegli Rusi pa niso držali rok križem. Takoj so začeli formirati razne edinice v sestavi SS in v ruskem dobrovoljskem korpusu. Ob priliki umikanja nemških čet so ostajale na sovjetskem ozemlju za sovjetsko bojno črto razne majhne edinice teh ruskih odredov z nalogo, da pripravljajo ruski narod na upor. Te edinice so zavzele že precejšen razmah, saj so celo v sovjetskih vojnih poročilih omenjene borbe proti ruskim »partizanom«.

Odločilen uspeh boja ruskega naroda proti boljševizmu pa je dosežen s proglasom osvobodilnega odbora ruskih narodov, ki ga je objavil svetovni general Vlasov dne 14. novembra v praškem gradu. To je nesporno največji politični udarec boljševizmu, udarec, katerega posledice se bodo pokazale v bodočnosti.

Proglas sam pove več, kot moremo storiti mi:

»V uri najtežjih preizkušenj moramo sprejeti sklep o usodi naše domovine, naših narodov ter o naši lastni bodočnosti. Človeštvo preživlja obdobje najmočnejših pretresljev, sedanja vojna je boj nasprotnih političnih sistemov na življenje in smrt. V njej se bore imperialistične države z Angloamerikanci na čelu, ki so opirali svojo stoletno moč in veličino na podjarmljenje in izkoriščanje drugih dežel in narodov. Bore se sile internacionalizma s Stalinovo kliko, ki sanja le o svetovni revoluciji in uničenju narodne neodvisnosti drugih držav in narodov. Bore pa se tudi svobodoljubna ljudstva, ki streme po svoji zgodovinski in narodno razvojno podani samostojnosti.

Čemu se bore v tej vojni narodi naše domovine? Čemu so obsojeni, da prenašajo neštete žrtve in trpljenje?

V revoluciji leta 1917. so skušali narodi ruskega imperija uresničiti svojo težnjo po pravici, splošnem blagostanju in narodni svobodi. Dvignili so se proti prežvelemu carskemu režimu, ki ni imel niti volje, niti ni bil sposoben, da bi odstranil preostanke tlačanstva ter gospodarske in kulturne zaostalosti: bistva socialne nepravilnosti. Vendar se stranke in vodilni ljudje, ki so po odstranitvi carizma prišli na oblast, niso upali izvesti pametne in pravilne reforme ter se tako s svojo dvolično politiko, s svojim stremeljenjem po oportunitizmu in s svojim obotavljanjem, da bi prevzeli odgovornost za bodočnost, pred narodom niso obnesli. Narod je spontano sledil onim, ki so mu obljubljali takojšnji mir, svobodo in kruh ter postavljali radikalna gesla.

Boljševiška stranka pa ne le ni izpolnila zahtev naroda, temveč je s stalnim utrjevanjem svojega nasilnega sistema vzela narodu že priborjene pravice ter ga vrgla v stalno stisko, brezpravnost in neverjetno izkoriščanje. Boljševiki so odvzeli narodom pravico narodne neodvisnosti, razvoja in samostojnosti. Boljševiki so oropali kmetom priborjeno zemljo, pravico nemotenega obdelovanja njihove grude in uživanja sadov lastnega dela.

Delavcem so odvzeli pravico izbire poklica, organizacije in borbe za boljše plačilo njihovega dela, kot tudi pravico soudeležbe pri vodstvu proizvodnje. Boljševiki so obsodili narode naše domovine na večno revščino, bedo ter izumiranje. Zaslužili so jih duhovno in telesno ter pognali končno te narode v zločinsko vojno za interese, ki se jih sploh niso tikali. Pred dvema letoma je Stalin še lahko slepil narode z govoričenjem o rodoljubnem in svobodoljubnem smislu te vojne. Sedaj pa je rdeča armada prekoračila državne meje Sovjetske zveze ter udarila v Romunijo, Bolgarijo, Srbijo in na Hrvaško, koder davi tuje narode v potokih krvi. Vse to skuša prikriti z lažjo o demokratskem značaju Stalinove ustave in izgradnji socialističnega družabnega reda. Tako nizkega življenjskega standarda, kot ga ima spriči ogromnih materialnih virov prav boljševiški sistem, take brezpravnosti in ponižanja človeške osebnosti, kot je pri njem obstajala in bo vedno obstajala, ni spoznal še noben narod na zemlji.

Dalj kot četrto stoletja so prenašali narodi naše domovine vse breme boljševiške tiranije. Preko 25 let so se borili proti boljševškemu sistemu. Naši narodi so za večno izgubili vero v boljševizem, s katerim postane država stroj, ki vse žre, narod pa brezpraven in ubog suženj brez vsake bodočnosti.

Ako bi boljševizmu uspelo, da se le trenutno vgnezdijo v mozgu evropskih narodov, bi bil dolgoletni boj narodov naše domovine, ki nas je stal toliko žrtev, zaman. Boljševizem bi izkoristil izčrpanost narodov v sedanji vojni ter bi dokončno ohromel njihovo odporno moč. Zato morajo stremeti vsi narodi po uničenju tega grozotnega stroja.

Spričo tega in v popolni zavesti odgovornosti napram svojim narodom, zgodovini in zanamcem so osnovali zastopniki narodov naše domovine osvobodilni odpor ruskih narodov v cilju skupne borbe proti boljševizmu.

Osvobodilni odbor ruskih narodov ima naslednje cilje:

a) Strmoglaviti hoče Stalinovo tiranijo, osvoboditi narode svoje domovine boljševiškega sistema ter jim dati zopet one pravice, ki so si jih priborili z ljudsko revolucijo leta 1917.

b) Končati hoče vojno ter skleniti časten mir z nemškim Reichom.

c) Ustvariti hoče novo svobodno narodno državo brez boljševizma in brez izkoriščevalcev.

Za ustanovitev te nove države narodov naše domovine proglašajo osvobodilni odbor naslednja temeljna načela:

1. Ravnopravnost vseh narodov naše domovine s priznanjem resnične pravice narodnega razvoja, samoodločanja in suverenosti.

2. Ustanovitev državnega, na načelih narodnega dela temelječega reda, v katerem naj služijo vsi državni interesi ustvaritvi višjega življenjskega standarda in narodnemu razvoju.

3. Sklenitev miru in vzpostavitev prijateljskih odnosov z vsemi zavezniki državami s čim večjim povečevanjem meddržavnega sodelovanja.

4. Širokopotezne državne ukrepe za utrditev rodbinskega življenja in zakona. Dejansko ravnopravnost žene.

5. Odpravo prisilnega dela, s pravico delavca, da si sme svobodno izbrati delo, ki predstavlja temelj njegovega blagostanja.

6. Razpust kolhozov, brezplačno predajo vseh zemljišč v zasebno lastnino kmetov, svobodno izbiro obdelovanja zemlje, svobodno izkoriščanje donosov lastnega dela ter odstranitev vsakovrstnih prisilnih dajatev z istočasno odpravo vseh dolgov.

7. Ponovno uvedbo z delom pridobljene zasebne lastnine, vzpostavitev trgovine, obrti, rokodelstva ter ustvaritev predpogojev za udejstvovanje zasebne pobude v gospodarskem življenju dežele.

8. Ustvaritev možnosti za udejstvovanje duševnih delavcev v narodov blagor.

9. Zagotovitev socialne pravičnosti in zaščito delovnega ljudstva pred vsakršnim izkoriščanjem.

10. Uvedbo pravice brezplačnega šolanja, počitka, dopusta in starostne preskrbe, ne glede na izvor in prejšnje delovanje.

11. Uničenje sistema zlostavljanja in terorja, odpravo prisilnih preselitev in množestvenih odgonov. Zagotovitev resnične verske svobode, svobode vesti, govora, zborovanj in tiska, jamstvo, nedotakljivost osebe, doma in lastnine.

12. Izpustitev vseh političnih jetnikov boljševizma ter povratek vseh jetnikov in internirancev, ki so trpeli zaradi svojega boja proti boljševizmu, v domovino. Nikake osvete in zasledovanja za one, ki so opustili svoj boj ob Stalinovi strani in za boljševizem, ne glede ali so sodelovali pri njem prisiljeno ali iz prepričanja.

13. Obnovo med vojno uničenih mest in vasi na državne stroške.

14. Ponovno izgraditev narodu pripadajočih in med vojaškimi akcijami porušenih industrijskih naprav in tovarn.

15. Državno skrbstvo za invalide in njihove rodbine.

Nikakega dvoma ni, da bodo vsi svobodoljubni narodi sveta podpirali osvoboditev ruskih narodov izpod boljševiškega jarma. Uničenje boljševizma je neodgodljiva naloga vseh naprednih narodov. Za uspeh našega revolucionarnega pohoda proti boljševizmu nam jamči dejstvo, da so naše bojne izkušnje večje kot v revolucionarnem letu 1917. Nadalje nam to jamčijo vedno večje organizirane oborožene sile ruske osvobodilne armade, ukrajinske osvobodilne armade, kozaški oddelki, kavkaški, turkeštanski, tatarski in beloruski odredi, pojavljanje oboroženih protisovjetskih sil v sovjetskem zaledju in naraščanje opozicionalnih sil v narodu samem, kot tudi v državnem aparatu in v vrstah sovjetske armade.

Osvobodilni odbor ruskih narodov vidi v strnitvi vseh narodnih sil ter njihovi podreditvi skupni nalogi — strmoglavljenje boljševiške moči — bistveni predpogoj za zmago nad boljševizmom.

Zato podpira osvobodilni odbor ruskih narodov vse proti Stalinu naperjene revolucionarne in opozicionalne sile z istočasno odločno odklonitvijo vseh reakcionarnih teženj, ki bi bile zvezane z oškodovanjem narodnih pravic.

Osvobodilni odbor pozdravlja pomoč Nemčije pod pogoji, da ne bosta kršeni niti čast, niti neodvisnost naše domovine. Ta pomoč predstavlja trenutno edino realno možnost za organizacijo oboroženega boja proti Stalinovi kliki.

S svojim bojem prevzema odbor odgovornost za usodo narodov svoje domovine, ki se že bore z orožjem v roki in ki so

na ta način pokazali svoje junaštvo ter pripravljenost žrtvovati za osvoboditev domovine izpod boljševizma svoje življenje. Z odborom stoje milijoni ljudi, ki so zbežali pred boljševizmom in ki posvečajo vso svojo silo skupnemu boju. Z njim so tudi številni milijoni bratov in sestr, ki trpe pod jarmom Stalinove tiranije in si žele ure osvoboditve.

Castniki in vojaki osvobodilne armade!

S krvjo prelita v skupnem boju, je bila zapečatenjena bojna pripravljenost vseh borcev raznih narodnosti. Mi vsi imamo skupen cilj. Pogoji morajo biti za nas vse enaki. Le enotnost vseh oboroženih protiboljševiških sil narodov naše domovine bo vodila k zmagi.

Ne izpustite iz rok orožja, ki ste ga prejeli. Bodite enotni, borite se brezobzirno s sovražnikom narodov, boljševizmom in njegovimi pomočniki. Pomislite na to, da vas čakajo trpeči narodi naše domovine. Osvobodite jih! Rojaki! Bratje in sestre, ki ste v Evropi! Vas je več milijonov, vaš povratek kot polnopravnih državljanov domov je mogoč le po naši zmagi. Od vas zavisi uspeh našega boja. Pomislite, da delate le za skupno stvar, za junaško osvobodilno armado. Podvojite svoje napore in uspehe svojega dela.

Castniki in vojaki rdeče armade! Končajte svojo zločinsko vojno, ki služi le zaslužjenju narodov naše domovine. Naperite orožje proti boljševiškim uzurpatorjem, ki podjarmljajo našo domovino in ki jo izročajo lakoti, brezpravnosti in trpljenju.

Bratje in sestre v domovini! Ojačite svoj boj proti Stalinovi tiraniji, proti roparski vojni. Združite vse svoje sile v boju za odvzete pravice ter za pravičnost in blagostanje. Osvobodilni odbor ruskih narodov vas poziva vse k enotnosti ter k boju za mir in svobodo.

Ta proglas je najboljši dokaz, da boljševiška SSSR ni orodje ruske politike in ruskega naroda, temveč njemu tuje miselnosti — židovskega boljševizma. To je proglas milijonov borcev ruskega naroda, ki se organizirajo in nastopajo tudi že kot vojaška sila proti boljševizmu. V času, ko je general Vlasov izdal razglas ruskega naroda za upor proti Stalinu, že prihajajo iz notranjosti SSSR poročila o vstaji sovjetskih sil pod poveljstvom maršala Timošenka. Tudi sovjetski radio je to že priznal, ko je opozarjal sovjetske vojake, naj se ne pridružijo upornikom. Nova poročila pravijo, da je Stalin odstavil tudi maršala Vorošilova.

V Nemčiji je okrog 20 milijonov ruskih ujetnikov, delavcev in emigrantov. Po vsem tem vidimo, da je ta politična ruska akcija za razvoj in konec vojne sila važna.

Evropski narodi so se prav zaradi nasilja demokratično-boljševiških židov še bolj strnili. Tako se bo v skupno prelitih krvi dvignila in rešila Evropa.

Skitek Stojan.

Dombranci v naskoku

Obzorje žari...
Težke granate...
K smrti v svate
korak naš bobni.

Oči nas pekó,
noč je zbeznela,
rdeče rakete
drvijo v temo

Ražal za ražal...
Strojnica vriska.
Žvižga nad jarki
vodnika piščal.

»Hura!«... Do nebes
sij ekrazila...
Strl je sovražnik
v viharju teles.

Sušteršič Mirko.

Klic iz »osvobojene« domovine

Srp žanje psovod razdejanje,
Kladivo kuje okove,
Rdeča zvezda zažiga domove.
Strahotno je Smrti igranje.

Kje ste, knezi slovenski?
Kje si, rešitelj Matjaž?
Kje ste, mogočni Celjani?
Vsa govornica je laž?

Sami smo smrti prodani,
Zemlja s krvjo se poji.
Kje si, rešitelj? O vstani!
Reši nas rdeče noči!

Daj, našo bedo maščuj!
Tisoč zaceli nam ran!
Kličemo bratje te — sužnji:
Pridi, junak — domobran!

Peterka Odon

Več jasnosti

Eden najosnovnejših predpogojev vsakega uspešnega boja, činitelj, ki je po svojem pomenu daleč važnejši od številčnosti, dejstvo, katerega odločilnost se izkaže v najusodnejšem trenutku, je jasnost poti. Če v življenju posameznikov, še mnogo bolj v življenju in delovanju človeških skupnosti je jasnost poti tista neobhodna lastnost, ki nato rodi iz sebe še vse ostale: neomahljivost, odločnost, udarnost. Brez jasne, dobro začrtane poti je vsak napor izgubljen, obsojen na brezplodno zaletavanje zdaj v eno zdaj v drugo smer. Nobena številčnost ne more nadomestiti jasnosti poti; ravno nasprotno: čim širša, številnejša je neka človeška skupnost, tem potrebnejša ji je jasna pot, kajti ona je prav tisto, kar ljudi združuje, jih povezuje in usmerja v en sam pravec. Jasnost poti je tista prednost, katero izrazimo, kadar o kom govorimo, navadno z besedami: ve, kaj hoče. Vedeti, kaj hoteti, se pravi, imeti pred seboj jasne račune, predvidevajoče vsako možnost, in nanjo primeren odgovor.

Komunisti pri nas so leta 1941. dobro vedeli, kaj hočejo. Ne samo dobro, celo edini so vedeli, kaj hočejo. Jasno jim je bilo pred očmi, da je vsak oborožen odpor v teh razmerah samo voda na njihov mlin, da ne gre več za osvoboditev, temveč za revolucijo. Jasni so bili njihovi računi: vsaka okupacija prinese s seboj trdote, te trdote bodo ljudstvo razbičale do besnosti in ta besnost bo rušila, uničevala za našo korist, v našem imenu.

V glavah vseh ostalih dotedanjih poklicnih politikov in narodnih »voditeljev« je istočasno vladala namesto jasnosti neznanjska zmeda. Zaman je narod upiral svoje oči vanje, zaman od njih pričakoval razjasnitve, še danes bi čakal nanjo, da si ni pomagal sam. V tem leži tajna prvotnega uspeha komunistov pri nas, v dejstvu, da so oni edini vedeli, kaj hočejo, je zapopadena vsa njihova prednost v letu 1941. Samo na ta način moremo razumeti, kako je mogla peščica komunistov vpreči v svoje brezumno početje del slovenskega naroda.

Naš odpor proti komunizmu je izšel resnično iz globine naroda, iz njegovih temeljnih plasti. Zato ni pogrešal ne junaštva ne požrtvovalnosti ne ljubezni do rodne grude, na njegovi strani sta bili pravica in resnica. A nečesa je pogrešal — in to smo v času italijanske okupacije vsi močno občutili — nečesa, kar je naloga vodilne plasti, to je: jasnost poti. Ni bilo jasnosti; ni je bilo predvsem zato, ker se merodajni niso zavedali, da smejo naše ravnanje odločati samo slovenske potrebe in koristi, ne pa to, kaj porečeta London in Washington. Pomanjkanje te zavesti, ta hiba, pisana v breme odgovornim, se je končno krvavo maščevala nad nedolžnimi sinovi slovenskega naroda, nad ljudmi, ki so svojo dolžnost izpolnili. Grčarice in Turjak sta dva taka bridka pomnika, dvojje žgočih očitkov marsikom, ki bi se še danes rad šel narodnega voditelja.

Danes imamo svojega prezidenta in generala Rupnika, ki ima za seboj in pred seboj vseskozi jasno pot. Imamo slovensko domobranstvo, ki zvesto sledi poti svojega generala. Imamo tudi — in pred tem si nikakor ne smemo zakrivati oči — ljudi in skupine, ki so si zadali nalogo zamegliti to jasno pot in ribariti v kalnem. Oni ne vidijo v slovenskem domobranstvu, v kolikor sploh prikrivajo svojo nevoljo do njega, tega, kar resnično je: seme za rast bodočnosti, sadika za mogočno drevo, temveč jim ono pomeni samo neko bežno vmesno postajo na tiru časa, samo nasip, na katerem se razbijajo navalni tolovajstva in za katerim se lahko čutijo varne, samo pribežališče, kamor se zatečejo, ko jih drugod dobe po glavi, in kjer si opomorejo za nove pustolovščine. Vsak hip so ga pripravljene zatajiti, hkrati pa živijo na njegov račun, na vsa usta razglašajo in pretiravajo njegove pomanjkljivosti, pa se obenem skrivajo za domobranskimi hrbiti.

Celo lestvico takih ljudi imamo. Nekateri segajo prav v našo sredo, nosijo celo modre uniforme, toda njihova notranjost je bolj ali manj daleč od domobranstva, njihove misli obrnjene v tujino. Drugi se izživljajo v snovanju raznih »ilegal«, ki jim še sami ne vedo pomena in ki samo begajo ljudstvo, razcepljajo protikomunistični tabor, zamegljujejo jasnost front. Tretji se stapljajo in izgubljujejo v »zlati sredini« in OR-ovstvu, opravičujejo svojo brezvestnost s političnimi in idejnimi razlogi. Vsem je skupno to, da nimajo jasnih pojmov o tem, kaj je narodova življenjska nujnost, kdo je njegov najstrašnejši sovražnik, temveč da so pripravljene na ljubo Londonu odreči se celo svojemu prepričanju.

Nikar ne trdite, da je to nemogoče! Ali ni morda nek podtalni listič, ki bi rad veljal za glasilo »redne jugoslovanske vojske«, nedavno tega zavestno zapisal laž, da so Srbi sprejeli rdečo vojsko s kruhom in soljo? Ali niso razni istobarvni informativni »vest-

niki« polni poročil o »ruskih« zmagah? Ali se ne zdi tako pisanje kakor namerno uglajevanje tal za preskok, kakor pripravljavanje terena za enak korak, kakršnega pripisujejo Srbom? Dalje, ali ne čujete od iste strani zaskrbljenih glasov in zanimivih predlogov, kako naj bi sprejeli Sovjete, kadar pridejo? Na primer: iz zastopnikov vseh strank naj bi se ustanovil Narodni svet in ta naj bi — kakor njegov predhodnik iz leta 1941. Italijane — sprejel Sovjete; morda bi se le dalo na ta način rešiti še kako korito? In končno: ali se ne snuje na izrecno željo iz Londona že nekak Narodni blok, sporazum vseh strank s komunistično na čelu, to se pravi Osvobodilna fronta v drugi izdaji?!

Vsem gospodom, ki jim blodijo po glavi take bolne misli, velja naš klic: več jasnosti! Več jasnosti v pogledih in mislih! Kaj res nameravate pljuniti na ves svoj dosedanji boj in upogniti hrbtnico pred tistimi, ki ste jih doslej po pravici imenovali le tolovaje in ušivce? Ali res mislite, da si boste s tem ohranili življenje ali celo kak položaj? Pa če vas danes posade na ministrski stolček na samo Titovo desno stran, vedite, da se bo to zgodilo le zato, da bodo Angleže le še nekoliko bolj potegnili za nos in da boste vi že jutri obležali s strelom v tilniku! Ali vam množični grobovi, ki jih pravkar odkopavamo, Jelendol, Mozelj in drugi ničesar ne povedo? Ali vam nista dovolj ene Grčarice in en Turjak? Ali mislite, da sta Katynska in Viniška jama kaj drugega? Svarimo vas: ne jemljite nase strahotne odgovornosti za iztrebljenje vsega naroda!

Danes nam je vsem bolj kot kdaj koli potrebna jasnost poti. Dvojna je ta jasnost: jasnost v spoznanjih in jasnost v dejanjih. Samo jasnost spoznanj ne zadošča, njim morajo slediti še dejanja. Kajti prečesto se zgodi, da dejanja kljub spoznanju bodisi iz zlobe bodisi iz strahopetnosti izostanejo. In take neskladnosti med spoznanji in dejanji je tudi med nami mnogo. Koliko jih je, ki dobro poznajo vso pogubnost komunizma, pa so vendar pripravljene paktirati z njim. Koliko jih je, ki so si že čisto na jasnem, da je Angliji deveta briga, kaj se zgodi z nami, pa kljub temu kažejo s prstom nanjo kot na rešiteljico in jim je vsak namig iz Londona več kakor lastno spoznanje. Seveda imamo tudi ljudi, ki še niti do spoznanja niso prišli. Tem laže oprostimo, ker pač njihova pamet in razum nista dorasla položaju.

Naša pot je nasprotno jasna in odločna. Jasna so naša spoznanja: da je naš najhujši sovražnik komunizem, da je naša naloga danes obvarovati se pred njim, da nas Angloamerikanci kakor tržno blago prodajajo Sovjetom v zameno za vojaško pomoč proti Nemčiji. Iz teh spoznanj izvirajo jasno naša dejanja: brezkompromisna borba proti komunizmu, v tej borbi sodelovanje s komer koli, odklanjanje vplivov Londona in Washingtona, ki bi nas hotela spodnesti s te poti, zanesti v naše vrste zmedo in tako omogočiti končno zmago komunistom. Za to našo jasno odločitev govore desetisočeri grobovi, razsejani po vsej naši zemlji, govore ruševine naših vasi, govori prelita kri. Zavedamo se, da ako sedaj pademo, ne bomo več vstali. Zato: nikoli več Grčaric in Turjaka!

Na lastne oči smo videli srbske dobrovoljce, ki so raje zapustili svojo rodno grudo, kot da bi se dali zasužnjiti, pobiti ali odvleči v Sibirijo na prisilno delo. Brali smo zaplenjene dokumente komunističnih štabov, ki govore, kako je treba doseči razkroj v domobranstvu (in to ravno s pomočjo kompromisarstva, ki nam ga London toliko priporoča). Odkopali smo jelendolske žrtve, umorjene na zverinski način, pa še nas čakajo Mozeljska in nešteto drugih jam. V borbi smo zaplenili komunistom angleške uniforme in orožje. Na lastni koži smo občutili bombardiranje »strateško silno važnih« krajev, Ribnice in Kočevja. Ali je vse to osvoboditev?

Vemo, da bi Tito rad vtaknil v svojo vlado nekaj slamnatih mož, ki naj bi bili dokaz za ves svet, da njegov režim ni komunističen. Vemo, da se marsikom cede sline po ministrskih stolčkih, pa da je zato pripravljen skleniti kakršen koli kompromis ali sporazum. Vemo in ga prepuščamo njegovi usodi, saj ga kmalu ne bo več med živimi. Toda tistim, ki bi skušali motiti jasnost naše poti, svetujemo: roke proč od slovenskega domobranstva. Vedite, da se nejasni računi maščujejo. Vedite, da kdor se z zlodejem pogaja, mu hkrati zapisuje svojo dušo! Vedite, da je naša borba sveta in častna, da na njej ni niti enega madeža, ki bi se nam ga bilo treba sramovati! Vedite, da boste za svoje početje še odgovarjali svojemu narodu — in nikomur drugemu! Vedite, da vas bo narod izpljunil ne samo, ako boste hladni, temveč ako boste tudi le mlačni. In še nekaj vedite: ako se vam ne bo v glavah kmalu zbistrilo, vam bo posvetila domobranska pest!

Partizanske pesmi

Ako imajo komunisti svojo »republiko«, morajo imeti tudi svoje »pesmi«. Kaj bi si mislil »svet« o njih, ako ne bi spravili ničesar skupaj. Zato si hudo mažejo prste s črnolom in grizejo svinčnike. Kar pride od njih, je duševna revščina. O tem ne bi bilo vredno govoriti, če bi motrili izdelke rokovnjaških pesmarjev s stališča umetnosti. Tu zelo bredejo po področju pokrajine, iz katere sta doma »Cmokavzar« in »Ušperna«.

Iz njihovih »pesmi« se nam reži grobi materializem, suženjsko hlapčuejajo sovjetskemu imperializmu, malikujejo sovraštvo.

»Naj se mi grlo odpre, na vseh štirih bom stal vrh planine,
bom zavijal ko volk, škripal in hlipal med pečine.«

Tako hlipa rokovnjač s psevdonomom dr. Anton Pesnik. Resnično je, na vseh štirih stojite, komunisti. Skrip-ljete z zobmi kakor stekle živali. Boljše primere o sebi niste mogli iztuhtati. Vaša »li-rika« je sovraštvo in mašče-vanje in materializem v ver-zih.

»Sedem ognjenih pregraj,
sedem zased smo prebili,
globlje se v hoste zarili.

Kaj bi? Rada bi vas
objela vse, vse domače,
še homo skupaj kolače
jedli!« (Matej Bor.)

Poezija bežibrigad, ki se zarivajo v gozdove. Bežijo, bežijo... Se bomo jedli kolače! Visoki ideali in cilji: Jesti in se dobro imeti. Verjamemo, da se marsikateri komunistki toži po slaščicah.

Odkrito se predstavijo kot sužnji sovjetskega imperializma. OF se ne bojuje za Slovence, bojuje se za Stalina, za sovjetsko samodržstvo; ne za svobodo, ne za samostojnost. To je izpoved

Pavšiča — pesnika pri glavnem štabu NOV in POS. To je rodo-ljubje naših »partizanov«.

Sovraštvo je bistvena lastnost komunizma.

»V eno samo pesem bi rad vse izlil,
da bi naš človek iz nje sovraštvo pil...«

(Tone Seliškar.)

Množice naučiti sovražiti, to je program komunistov. Delati razdo-re, vstaje, nemire, sploh ustvarjati neznosno ozračje, to je namen komunistov. Prižgati splošen požar sovraštva.

Kot sovraštva so tudi zvesti malikovalci hinavstva. Matej Bor pretaka krokodilske solze za talci ki so jih Italijani postrelili. Kdo pa je kriv tega streljanja! Ali ne ravno OF s svojimi blaznimi umori. — Atentatorji so ustrelili enega Slo-venca. Italijani so za to ustrelili še 25 Slovencev — skupaj 26. Kako sijajno skupno delo komunistov in Savojevcev — kakšen lep uspeh nji-hovega zavezništva pri uničevanju Slovencev.

O sebi so obupali. Visoko mo-ralo njihovih »čet« kaže to, da je dezertar postal predmet cele pesmi. Če je vse drugo odpovedalo, gotovo to strašilo z naslovom »Dezertar« dobro odvrta mobilizirance od mi-sli na beg...

Prave komuniste pa straši ma-terialistični konec, nič, pepel:

»Pekleneke bilje slišim v duši
razdejani.« (Matjaž.)

Strah pred smrtjo ga tira v blaznost. Saj s smrtjo se za pravega materialista neha vse, ostane samo razpadajoča snov telesa.

Pritrdimo pa Milčetu, ki pravi:

»Ne boš več moril,
ne požigal in klal
poštenih Slovencev:
mož, fantov, deklet in žena...«

Ne boš jih več moril, nedolžnih,
rdeči razbojnik! Branko Mejač.

ki jih je včasih v nekdanjih dneh lizala pri Petričku in v Daj-Damu. — Matej Bor razume svoj »narod«.

»Še bo napočil zor,
takrat voléjji zbor
pojde ovce klat.«

(Dr. Anton Pesnik.)

»Let tisoč in ne samo tisoč,
dva tisoč, še delj in še delj
smo hlepeli, hlatali po tebi,
ti, leto poslednjih računov
in prvih sadov.« (Matej Bor.)

Dva tisoč let, še delj — more razumeti le, kdor ve, da tako uči komunizem: dosedaj je bilo vse za nič; sedaj bodo pa komunisti pokazali, kaj znaajo. Od vseh vekov dalje čaka človeštvo na rdeče rešitelje. Ti rdeči rešitelji in odrešeniki hlepijo po maščevanju. Čudno ni, da vedo, da koljejo ovce, t. j. nedolžne.

»S teboj zasedemo vso to zemljo,
ki naša ni bila, pa bo poslej!
Čez vso Evropo, brez tiranov, mej,
podamo jutri, Stalin, si roko!« (Matej Bor.)

»Hej, Jernej, kaj pa si danes tako vesel. Menda se ja ne misliš že ženiti: Danes boš že počakal.«

»Gremo k »tovarišem«. To nas že težko čakajo! Skoda, da ni Viktorja.«

»Fantje, pa zapojmo katero. Kar »Po travničku med cvetkami...«

Po Dobrovi se je razleglo fantovsko petje. V začetku lahno, potem pa vedno močnejše, soglašujoče in udarno. Marsikje je prislunhnila dekle in se tiho radovala ob poslušanju donečih zvokov naših pesmi. Otroci so se počasi približevali, nas opazovali in se muzali vedno bliže. Oči so se jim od veselja iskriale.

»So vsi tukaj?« je trdo vprašal vodnik.

»Iz prvega voda vsi,« je prav tako strumno odgovoril Cvetko.

»Iz drugega tudi,« je zarobantil Jože in za njim Janez isto potrdil za tretji vod.

»O, zakaj pa ne bi šel enkrat Jože. Komaj enkrat je bil. On je edini takšen, da nima nikoli časa. Misli, da je že dovolj

naredil. Mu bomo že dali! Če pa bo kdo drugi dobil brzostrelko, bo pa nevoščljiv,« je nagajal jezični Podgorec svojem vodniku.

»U-ju-hu-hu,« je zavriskal Tonček, da se je razleglo čez dolino ob Krki.

»Saj sta tudi gospod župan in gospod komisar iz begunske vlade topliške občine zraven. Zdaj res samo bušinski »tehant« manjka.«

V pol ure smo bili v Št. Jerneju. Marel & Mohar se je že drl na trgu in agitiral za svojo propagando. Tu je enemu potisnil letake v žep z naročilom, da jih mora raztresati po »svobodnem« ozemlju, drugemu je stlačil v torbico časopise in mu zabičal, da jih mora dati v sleherno hišo, sam pa je vlekel v nahrbtniku cel kup plakatov, katere je lepil po hišah in pregrinjal z njimi mize v tolovajskem štabu in jih obešal visoko na drevesa.

Pri mostu so se zbrali Zumberčani in ubrano peli neko sanjavo žumbersko pesem, ob kateri se človeka polasti domotožje, misel na družino, zemljo, domačijo.

»Fantje, mirno!« je ukazal poveljnik.

»Danes bomo napadli Cerovec in vse sovražnikove položaje do Podgrada. Ko nalogo izvršimo, se bomo obrnili proti Novemu mestu, od tam pa domov.«

Pot je bila mučna. Zdaj navkreber in potem navzdol, mimo samotnih hiš, zidanic in hramov. Fantje so močno sopihali in iskali prilike, da so se vsaj malo oddahnili.

Zakaj vse to — je premišljeval Janez, ko je stopal v dolgi vrsti, enak vsem, dober vsem in ni poznal zavisti ali jeze — čemu te grozote, čemu toliko prelite krvi, zakaj je nas obsedel komunistični satanizem in naredil iz naših slovenskih ljudi, iz naših poštenih, miroljubnih Janezov, Jožetov, Tonetov, ubijalce, požigalce, tatove? Vzroki našega gorja niso več naravni, to brezmejno krvavo početje nima več meja. Marsikaj je bilo narobe v naši javnosti, mnogo krivic se je naredilo ljudem samo zaradi tega, ker so bili dobri kot vsakdanji kruh, a najhujše je to, da je propadla naša notranjost, naša prav, da smo propadli kot ljudje z dušo, kristjani z visoko razvito kulturo, s svojimi neprecenljivimi vrednotami. Kdo more danes zatajiti naš veliki

greh, ki smo ga naredili kot celota, skupno, in poleg tega še nešteto osebnih pregreh, tvojih in mojih, od vse naše mladosti do danes. Kako težko nam je priznati, da smo malikovali zločin — pomisli moj Janez, le trenutek pomisli Marjan — malikovali smo zločin! Bijemo se s komunisti, še bolj pa se bijemo in se moramo boriti z lastnimi napakami, napuhom, ki cvete ponekod kot osat po Malencah in Koprivniku, boriti se moramo z nevoščljivostjo in zavistjo, zatirati moramo svoje strasti in živalske nagone, prositi oduščanja in delati pokoro za vse tuje — pač naše, naše grehe in krivice, ki smo jih povzročili in jih še vedno iz dneva v dan izvršujemo. Nikar ne lagajmo sami sebi, ne delajmo krivice drugim. Zelimo boljših časov, a še vedno je med nami toliko slabosti, poživljenosti, da smo gluhi za vse opomine, da ne znamo ceniti žrtev, krvavih žrtev, ki so izkvravele za nas, za našo bodočnost. Oh, na Brezju je padel Stanko, v bolnišnici je umrl Bine, pri Žužemberku je padel Jože, ki je bil vsak dan boljši v svoji duši, vsak dan bližji Bogu, topliški gozd nam je iztrgal Drečka, našega Drečka, ki ga ne bo nikoli več, pa je bil najboljši fant v vsej župniji, žumberačka zemlja je pila kri nasmejanega Stanka iz Krke, grmsko kamenje je prebilo glavo našemu Jožetu, otroku, ki je rasel v fanta, in Trebnje, ki si nam kot zver iztrgalo celo desetino in še več: Vinka, Jožeta, Franceta, Tineta in še dva Jožeta, ojoj: vse te žrtve so za nas, tudi zaradi nas, opomin k naši neizpoljeni dolžnosti.

Bog nas hoče, hoče naša srca, naše duše, nas vse. Dajmo mu vse, posvetimo mu naša mlada življenja. Da bi se vsak izmed nas vsaj nekoliko zavedal, kako velika je njegova naloga.

Približali smo se Cerovcu. Prvi del kolone je zavil na levo, da bo udaril v samo vas, drugi del pa se je razporedil proti Igljanku v smeri proti hribu nad vasjo.

Razviti v strelce smo počakali, da se je levo krilo, ki je imelo daljšo pot, približalo vasi.

Nekje je zalajal pes. Hip nato so počili prvi strelci. Oglasile so se brzostrelke, zadržale žolne, z vrha hriba je ropotala težka Breda. Vmes »juriš, hura, obkoljaj, na desno, preiščite mrvo in slamo, preglejte grmovje«. V četrtr ure na Cerovcu vse tiho je bilo.

Zdaj pa na Mehovo. Zdrveli smo po bregu za begajočimi tolovaji, ki so se smukali po grmovju in skušali pobegniti v Gorjance. V desetih minutah smo bili v Vinji vasi, najbolj počasne smo še dohiteli. Drveli smo naprej na Podgrad, »osvobodjevalci« pa so bili še pod gozdom nad Pristavo in tam od Mihovce so nam pošiljali pozdrave ta-pum, ta-pum, vsak -pu, vsak -pu, mi pa se zanje nismo zmenili.

Naš Rangus je že bil na konju in mahal z razvito parti-zansko zastavo.

»U-ju-hu-hu!« se je razlegalo po Podgradu, Koncu, Vinji vasi in Cerovcu.

Svojo nalogo smo opravili. S piščalko je bil dan znak za zbor. Pretaknili smo še grmovje ob cesti, nato pa jo v koloni mahnili proti Težki vodi in Novemu mestu. Na ujetje mule smo naložili zaplenjeno orožje in municijo, puške, nahrbtnike, odeje, čevlje pa smo nosili sami. Bil je res pester pogled; ta dve puški, oni celo tri nahrbtnike, zopet drugi torbico z odejo, tam eden aktovko z arhivom, zopet drugi kup časopisov, na drugi strani si je eden ogledoval lep svilen dežnik, ki mu ga je tovarišica pustila za sončnik. Na čelu sprevoda pa lep konj, ki je nosil na svoji glavi tovariša Stalina — oprostite — le njegovo sliko, na hrbtu pa našega vodnika, ki je držal v desni roki razvito bataljonsko zastavo.

Pot domov smo prepeli, zlasti pa smo bili razpoloženi, ko smo se približali Novemu mestu, kjer so že tako nestrpnost čakali »tovarišev«. Mi pa na vse grlo:

»Naj čuje nas presveti Bog...«

Jurečič Tone.

Slovenski vojak

Slovenski domobranci legionarji

Le eno smo prisego zvesto dali:

»O Bog, le Tebi bomo zvesti stali,

Vodili boj in kačo strli v kali!«

Enotne, strnjene so naše vrste.

»Napad in zmaga!« geslo je junakov,

»Sovraga biti, tolči prek okopov,

Ker last slovensko si -lastiti hoče!«

In mož, ki nikdar ni zapustil narod,

Voljan prevzel je mesto vojskovodje,

Odrešil zemljo in slovenski zarod.

»Junak, heroj, ki vodiš bitke naše,

A misliš le na druge, glej obljube,

Ki so jih Tebi zveste čete dale.«

Gajski Jože.

FRONTA IN ZALEDJE

Nekoč je bila tam vas. Zdaj so samo še ostanki požganih domov, okrušeni in ožgani zidovi, kupi kamenja in raznotere ropotije, staro železje in bogsigavedi kaj še. Kar je moglo kljubovati ognju in vojski. Pravi Babilon. Tu pa tam je videti rep mine, vsepovsod leže izstreljeni naboji, ponekod kar na kupih. Na vsak drugi ali tretji korak zijajo velike jame, ki so jih izkopale težke mine. Močna debla izruvanih jablan leže po tleh. Sadje ne rodi več. Kolikor je še drevja ostalo, je okleščeno in polomljeno, da ne more skriti pod svoje krošnje divjega razdejanja. Zvonik sredi vasi se zdi kakor brez dostojnega pokrivala, v debelih stenah cerkve in stolpa lahko našteješ tisoč in tisoč lukenj in luknjic, tako da se je obletel že ves omet. Vas je izumrla. Žive duše je ni več med temi zapuščenimi podrtijami.

»Tod je moralo biti že hudo!« Poročnik, ki je prišel iz Ljubljane in je menda na prvem takem pohodu, začuden ogleduje sadove laške okupacije in komunistične svobode. Doslej je mogel gledati take stvari le na slikah v časopisju. Zdaj pa more od blizu, na lastne oči oceniti blagodatni osvobodilnega boja in trpljenja naroda. Spremlja ga višji narednik, ki je prav v tej vasi doma. Z živahnimi kretnjami mu nekaj dopoveduje.

»So bili tod Italijani?« se pozanima poročnik, ko ugleda domobranca, ki odvíja zarjavelo bodečo žico.

»Da, tri mesece. Oni so požgali na pol. Kar je ostalo, so dovršili komunisti. Prav tu se očitno kažejo skupni interesi baldoljevstva in komunizma.«

Skupina domobrancev ima opravka z izkopavanjem zaklonov. Zadel je oster strel. Potem je zapiskala svinčenka.

»V kritje!« sikne povelje starešine. Domobranci legajo v zaklone in za zidove. Puške so takoj uprte v ramo in pripravljene na strel. Na spodnjem koncu razbite vasi se oglasi strojnica. Močno odmevajo posamni izstrelki.

»Slišite?« ga opomni narednik.

»To je zbrojevka,« pridene poročnik.

»Včeraj smo jo zaplenili na tistem hribu... Najboljše orožje, vam rečem. Nikdar ne odpove.«

Poročnik stiska glavo k tlom in pripravlja brzostrelko. Pošasten žvižg težke mine strese ozračje in ježi lase. Kam bo padla? Vsi se tesno prilepijo k tlom.

»Nikar se ne bojte. Tolovajski minomet je. Po navadi ne zadene kaj prida.« Tedaj je že počilo. Mina je padla v neko razbito bajto, da se je vzdignil kup suhega prahu in okruški zidu.

»Z onegale hriba napadajo,« pokaže narednik na desno. »A to je le demonstrativno.«

Z nasprotnega pobočja se razlega glasno vpitje. V dolini je eksplodirala mina.

»Je koga ranilo?« Poročnik je nemiren. Narednik nastavlja daljnogled.

»Ne. Četa na desnem krilu napada v naskoku. Izvolite,« ponudi narednik kukalo. Poročnik se je naslonil na debel kos zidu, ki ga je prinesla eksplozija od bogve katere hiše.

»Vidim. Katera četa je to?«

Zadaj se čuje rožljanje šlemov. Nekdo priganja mulo. Poročnik napevja oči in kar ne more odložiti daljnogleda. Rezko brbranje brzostrelk prekinja vpitje. Tako čudni, grozo vzbujajoči so tisti glasovi. Nič človeškim podobni. Kdor jih sliši prvič, mu požeeno strah v kosti. Fantje vstajajo iz ruševin in okopov. Prostih oči, s šlemi v rokah opazujejo domobrance v naskoku. Nekateri prižigajo cigarete. Včasih zapivka v zraku kakšna zgubljena krogla, a se nihče ne zmeni zanjo. Tako ravnodušni so ti domobranci. Poročnik se ne more načuditi nenavadni hladnokrvnosti svojih borcev.

Potem sta se vzdignila. Poročnik pripoveduje naredniku to in ono. Za ovinkom srečata majhnega domobranca z velikimi nabojnjakami okrog pasu. Sedé na kamnu pije iz čutarice. Zraven njega leži težka kasetna in rezervna cev za strojnico.

»Od kod si, fant?« se zanima poročnik. Domobranec se je naglo vzdignil in stopil v pozor.

»Gospod poročnik, iz Bohinja.«

»Gorenjec?«

»Očitno,« se je domobranec ojunačen nasmehnil.

»Piješ, kaj piješ?«

»Vodo. Zajel sem jo v onem vodnjaku na koncu vasi.«

»Se ne bojiš, da je zastrupljena?«

»Ah, to mislijo komunisti o cigaretah, ki jih nimajo.« Fant govori dobrodušno, brez strahu, kakor da je na planini pri čredi.

»Dobivaš kaj pošte z doma?«

Fant je utihnil za trenutek, potem pa so se mu ovlažile oči. Zalostno je pogledal mladega častnika.

»Nič ne dobim. Nimam od koga,« je še popravil.

»Nimaš nikogar?« se je sočutno vmešal narednik.

»Bili smo štirje in mati in oča. Zdaj ne vem za nobenega. Ze tri leta nisem bil gori. Doma itak nimam, ga je vojska vzela.« Tedaj bi se zjokal, a ga je bilo sram. V zadregi si je popravil šajkačo.

»Tak, dobro se drži.« Poročnik in višji sta odšla naprej, da ne bi izzvala solz.

Med podrtijami se je stopnjeval hrup. Domobranci so si pripravljali zasilne zaklone in nanašali ožgano, preperelo slamo.

»Kje je četni komandir?« je zadonel oster glas stotnikov-in vsi so mu prisluhnili.

»Pri komori, gospod stotnik!« je tlesnil domobranec s petami.

Na spodnjem koncu so raztovarjali mule in zlagali topovske granate. Dva gorska topiča so zapeljali na koto, od koder so malo poprej pregnali komuniste.

Potem se je zmračilo. Domobranci so zakurili majhne ognje. Sedeli so na nastlani slami in jedli. Hladna noč je padala na zemljo. Onkraj okopov so stale straže kakor nepremične sence. Mrtve straže. Vsako uro se menjavajo točno, čeprav so domobranci že tri dni na pohodu. Daleč od svojih postojank. Trudni so in neprespani. A povelje starešin in lastna zavest, da z vsem svojim bitjem služijo domovini, so jim svete dolžnosti.

Poročnik je imel ponoči pregled. Zavrt v dolg, topel plašč je postajal pri skoraj ugaslih ognjih in se pogovarjal s stražarji. Tako v srce mu je segla njih jeklena volja in močna zavest. Prej bi si ne mogel predstavljati, da je to mogoče. Zdaj je šele spoznal pravega duha slovenskega vojaka.

Stražarji so oblečeni vsi v tople krznene suknjiče.

»Nevarnosti za napad ni. Vse višine so zasedene in vsako presenečenje je izključeno.« Poročnik opazuje mladega stražarja.

»Nam bi bilo še ljubše, da napadejo...« se je odrežal. Potem sta utihnila.

»Kdaj gremo naprej?« je čez čas domobranec nepomembno vprašal.

»O tem se ne govori. Tudi sam ne vem.« Oba sta zamišljeno strmela v ugašajočo žerjavico za zidom.

»Kaj mislite, gospod poročnik,« ga je znova pobaral stražar, »kdaj bo konec te vojne? Dve leti se že pehamo po teh hribih, pa noče biti nikamor...«

Poročnik mu je razložil, da konca ne bosta odločila onadva.

»Nemara nobeden ne ve tega...« je uganil domobranec.

»Najbrž, razen Boga.« Poročnik je odšel naprej.

Nebo je zastirala rahla sivina, nekje za njo se je morala skrivati luna. Nekje v daljavi so se razletavale mine. Močno bobnenje se je krohotalo za hribi. Pušk in strojnic ni bilo slišati.

»To je neka druga skupina, ki napada in obkoljuje z juga,« si je mislil mladi častnik. Ustavil se je in zagledal v temo. Premišljeval je. Pred tednom dni je šele prišel »na terene«, kakor pravijo, iz Ljubljane. Spomnil se je nanjo. Kakšna razlika!

»Dva svetova,« si je potrdil. Fronta in zaledje, je še pomislil. Tega spoznanja v Ljubljani ni mogoče pridobiti. Da, v časopisih bereš mnogo o nastopih domobrantskih skupin proti komunistom. V reviji tudi. Vendar si še daleč ne moreš ustvariti prave slike o domobrantskih bojih.

Ljubljana malo ve o slovenskih domobrantskih. Med njimi najdeš fante z vseh koncev slovenske domovine. Skromni so, neznamiti, a veliki v izvršenih dolžnostih. Močni so in neuklonljivi. Tudi on, ki vrši službo starešine, mora postati tak. Doslej je bil v Ljubljani in še vedno se ne more otresti njenih ozkih videnj. Tu se živi povsem drugače.

Tako nepomembna in majhna se mu zdi nocoj Ljubljana. Spominja se gostiln in promenad, direndaj na ulicah, ozko-hlačnih purgarjev s frizurami umetnikov in besedami diplomatov. O, kako velika in mednarodna hoče biti Ljubljana! A kako zelo uboga je na domovinski ljubezni. Ne zavedajo se, ki sede v toplih sobah in žive ob črni borzi, da so zajedalci in izkoriščevalci. Čakajo na svobodo, ki se jim o njej zdi, da biva nekje na svetu, a pozabljajo ob tem, da se z njo igrajo.

Prisluhneš besedam.

»Še letos bo konec!« Pa pove drugi, ki se zdi pametnejši:

»Ne. Drugo leto. Si čul o Šembilji?«...

»Za vas je ne bo ne letos ne drugo leto, za vas, ki se smejete, ko teče kri za domovino. Ne!«

Poročnik se je zdrnil in pljunil v prezir. Mraz ga je na lašno stresel in še bolj živo se je spomnil kričече nasprotja slovenske fronte in njenega zaledja. Zavihal si je ovrtnik in obšel še kos poti ob okopih. Stražarji so stali ko vkopani in nemo pozdravljali. Grmenje tam daleč še prav nič ni ponehalo. Tam teče kri... Poročnik se ni ustavljal in molčal je.

Za svobodo domovine...

Zlogoval si je ta sladki, veličastni izrek, ki so ga spremljali trdi koraki. Vrnil se je.

»Gospod stotnik, stanje redno...«

»V redu. Skličite deseterje in vodnike. Čez deset minut krenemo naprej.«

»Razumem!« je še odgovoril in odšel po povelju.

L. Rogač.

Kri mrtvih nas obvezuje

Z Dušanom sva si bila prijatelja že v otroških letih. Bil je privlačen deček. Vedno nasmejan, vedno dobre volje. Njegove svetle oči so te tako prijazno zrlle, da si mahoma spoznal in začutil, da ima dobro srce. Navezala sva se drug na drugega, skupaj sva se igrala, skupaj sva hodila v šolo. Vse težave in skrbi majhnih dečkov sva si zaupala in jih skupno prenašala. Brala sva iste knjige, hodila po istih potih, skratka, bila sva si res iskrena prijatelja.

Leta so minevala eno za drugim in midva sva rastla. Prišla je fantovska doba. Dušan je bil fant od fare. Bister, pogumen, močan in pošten. Poznal je samo resnico, za njegovim odkritim pogledom nisi videl nobene laži, nobene zvijače. Bil je dobro vzgojen, veren slovenski fant.

Morala sva se ločiti. Preden so šla najina pota narazen, sva obljubila drug drugemu, da bova ostala dobra in pogumna fanta. Dušan je odšel in dolgo ga nisem videl. Spomin nanj in najina obljuba sta mi bila vedno kašipot.

Lani v oktobru sem ga zopet srečal. Ko sem šel po cesti, se je v bližini ustavil vojaški avtomobil. Z njega so se vsuli vojaki — domobranci. To so bili še prvi slovenski borci, ki so iz Vaških straž prinesli svoje čiste ideale. Med njimi sem zagledal Dušana. Bil je velik, lepo se mu je podala sinja uniforma. Ogorelega, nasmejanega obraza mi je stisnil roko.

»Kaj pa ti? Ali ti ne pojdeš z nami?« Rdečica sramu me je občila. Zal mi je bilo, da sem toliko časa okleval. »Tam, kjer so danes naši najboljši slovenski fantje, je tudi tvoje mesto: med domobranci! Saj še drži tisto, kar sva si takrat ob slovesu obljubila, kajne?« je nadaljeval Dušan. Njegove jasne oči so me mirno precejevale. Zavedal sem se, da je v tem hipu na kocki najino prijateljstvo. Zavedal sem se, da Dušan višje ceni svoje svete vzore in da bi bilo najinega prijateljstva konec, ako bi jaz le za hip okleval z odločitvijo.

Avto je zatrobil. Dušan mi je še krepko stisnil roko, vojaki so se odpeljali. Dolgo sem gledal za njimi. Kam gredo? V boj?

Morda v smrt? Srce me je vleklo za njimi. Gotovo so se peljali na Dolenjsko, da rešijo ljudstvo komunističnega jarma. Sram me je postalo, da nosim še vedno civilno obleko. Nikogar si nisem več upal pogledati v obraz, najmanj pa uboge slovenske kmečke matere, ki so izgnane iz svojih domov, z dojenčki v naročju tavale po mestu in iskale zavetja.

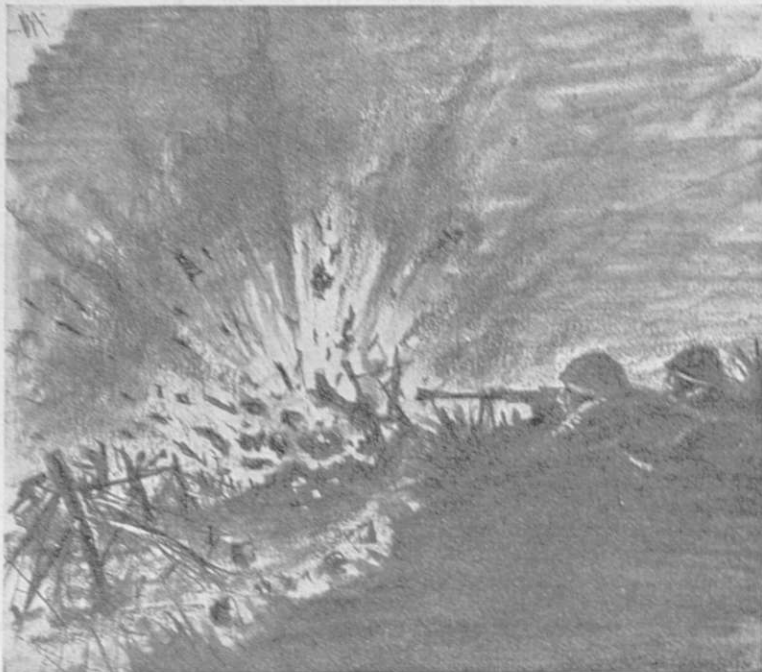
Stiskal sem pesti in se prijavil k domobrancem.

Sedaj sem že dolgo vojak-domobranec. Preživel sem tudi jaz že davno ognjeni krst in prestal marsikateri hudi boj, marsikateri dolgi pohod. Vedno sem mislil na Dušana. Lahko mi je odslej pri srcu. V meni živi zavest, da izpolnjujem svojo sveto dolžnost, da se nisem izneveril prijatelju Dušanu.

Zadnjič sem prejel tole pismo: »Tvoj prijatelj Dušan je padel. Ko je umiral, je bil čisto miren in... vesel! Saj rad umrjem,« je dejal. Vedno sem skušal pomagati svojemu narodu in delati zanj. Zato sem se z vso silo in z vsem ognjem boril proti komunizmu na naši zemlji. Sedaj bom umrl. Vem! Naj ima moja domovina še zadnje, kar mi je ostalo in kar mi je tudi najdražje: moje mladost in moje življenje. Sedaj tudi jaz odhajam za našimi dragimi borci, ki jih je že toliko odšlo. Rad umrjem. Pripravljen sem. Vem, da je taka božja volja, zato da bo slovenski narod živel. Fantje, zbogom! Ostanite dobri in pogumni, borite se do konca! Zbogom! Njegove svetle oči so ugasnile, njegov veseli smeh je zamrl!«

Ob pismu sem se zamislil. Tako umirajo naši fantje. Za Boga, za vero in za narod! To so vzori! Vse najboljše, kar je narod hranil v sebi, je zbral in dal Slovenskemu domobranstvu. Domobranstvo je posvečeno s krvjo najboljših slovenskih sinov. Tisoči že so za narod prelili kri, tisoči smo še pripravljani, da storimo isto! Nekateri nas vabijo, naj se združimo z Iškarijotom, ki je klal in zverinsko ubijal naše najboljše in najzvestejše. Ne, tisočkrat ne! Preveč je gorja in trpljenja, preveč je vzdihov in solz, preveč je ognja in ruševin, preveč je krvi in smrti na naših tleh! Mi smo tu in borili se bomo na naši zemlji. Kri mrtvih nas obvezuje!

Domobranec Škerjanec Adolf.

SEL

Boj je divjal že dve uri z vso silo. Streljanje je naraščalo, pojemalo in v dolgih presledkih zopet naraščalo. Metalci min in strojnice so dobro opravljali svoj posel.

Komunisti so napadali, toda vsak njihov naskok se je izjalovil. Pred našimi bunkerji smo videli obrise trupel.

Nočno temo so trgale rakete in sij butajočih min. Na desnem krilu se je prasketanje pušk in regljanje strojnic zgostilo. Vmes smo nerazločno slišali zategle klice na juriš. Zavedeli smo se, da so rdečim prišle na pomoč nove enote. Strojnice so zadrdrale, prasketanje pušk se je podvojilo. Boj je dosegal svoj višek. Borci so se zagrizli v svoje položaje v verf, da gre za poslednji biti ali ne biti.

K poročniku je prišel ordonans prvega voda: »Vodnik sporoča, na desnem krilu položaj skoraj nevzdržen!«

Poročnik, naš poveljnik, se ne gane. Njegov obraz je trd kot jeklo. On je že star vojak, preizkušen borec. Le za trenutek ošine s pogledom ordonansa, nato se njegove stroge oči zazro v plamenčke na hribu, ki jih povzroča ogenj iz strojnic in pušk, da bi iz njih morda razbral moč sovražnikovega razporeda. Med strahovitim bojnim truščem prične poveljnik počasi zlogovati besede. Zdi se, da se z vsako izgovorjeno besedo preliva v sela nova volja do vztrajanja na položaju in po njem na vse druge vojake.

»Reci vodniku, da mora vzdržati, vzdržati za vsako ceno!«

Hip nato je strahovit grom pretresel zrak in zemljo. Steber ognja se je dvignil nad našimi položaji na desnem krilu. Naši borci so razstrelili bunker in se umikali med bojem.

Tolovaji so se zadrli:

»Tovariši naprej! Prodrli smo!«

Nastal je hrup, vrišč in krik, med katerega so sekali neusmiljeni strelji. Naš poveljnik je uvidel, da moramo izbrati za obrambo novo črto.

»Sporočite vodnikom, naj razstrele bunkerje in se umaknejo v gradič!«

Kot bi trenil, so se razkropili vojaki in oddali novo povelje.

»Sel!«

»Izvolite, gospod poročnik!« Pred poročnika je stopil mlad fant smelega obraza in drznih oči. Do zob oborožen.

Poročnik je že pisal po listu papirja, ki si ga je iztrgal iz beležnice.

»Evo, če prineseš to sporočilo v štab bataljona, nas rešiš! — S seboj vzemi pogumnega fanta!«

»Razumem, gospod poročnik!« Le za trenutek je še obstal pred poročnikom ter ga pogledal s kratkim pogledom, kakršnega imajo vojaki, kadar odhajajo v borbo in v negotovost. V njem se odraža vsa svetost stvari, za katero se bijejo in ljubezen do poveljnika, ki jih razume. Samo en tak pogled ti pove več kot tisoč spre-

govorjenih besed, en sam tak hip zbliža poveljnika in vojaka tesneje, kot dolga doba skupnega življenja.

Motorno kolo je zabrenčalo, se močneje zajedlo v zemljo in kot razjarjena žival planilo naprej. Tla so se tresla od eksplozij. Naši so razstreljevali bunkerje in se umikali v gradič.

Mladi sel je bil s svojim spremljevalcem že izven območja boja. Pognal je motor v polno brzino. Zavedal se je, da je vsaka minuta, vsaka sekunda usodna. Kazalec na brzinomeru je kazal 80..., 85..., 90... Stotino mladih življenj obvaruje pogina, če prinese sporočilo v pravem času. Zato ni štedil motorja, se ni bal smrti, ker je bil pripravljen na vse, samo da reši svoje soborce. Bila je trda tema. Kljub temu ni prižgal luči, da se ne bi preveč izdal. Saj ga je itak že dovolj izdajalo brnenje motorja. Poznal je pot, vedel je za vsako jamico in za vsako kotanjo na cesti, ki jo je že neštetokrat prevozil podnevi in ponoči.

Gozd in sredi gozda ovinek. Nevarno mesto zaradi zased. To sta vedela dobro tudi sel in njegov spremljevalec. Globoko sta se sklonila naprej, da bi tako bila čim manjši cilj sovražniku, zlasti še, ker je bilo treba zmanjšati brzino.

»Dr-fr-fr... tr... tr... tr...«

Strojnica sovražne zasede ter rafal iz brzostrelke selovega spremljevalca sta se pozdravila.

»Previsoko, tovariš!« je siknil voznik. Sinila sta z vso naglico naprej. Ko sta bila že za ovinkom, se je »Breda« oglasila znova.

»Jame!« Pomočnik se je nagnil naprej, se sklonil tik do voznikovega ušesa ter mu zakričal: »Pazi na mine! Vozi po sredi ceste!«

Na tem kraju so jih komunisti najraje nastavljali. Jame večeraj nastavljenih min, ki so jih naši pionirji pognali v zrak, še niso bile zasute. Tudi v današnji noči so jih gotovo nastavili, toda voznik ne gleda na tla. On mora predati sporočilo in rešiti fante, pa če se prebije skozi sam pekel. Mora preko min, čeprav je to igra s smrtjo.

»Stoj! Zaseka!« Preko ceste je ležalo podrto drevo. Prav v zadnjem trenutku je voznik to opazil in z vso silo zavrl. Toda brzina je bila prevelika. Zadnji del motornega kolesa je spodneslo in vrglo na tla. Voznika sta se zakotalila po cesti. V tem trenutku so se oglasili streli. Za zaseko je torej prežala na svoj plen še sovražna zaseda.

Toda tolovaji so to pot slabo merili, kajti voznik in njegov spremljevalec sta se srečno prevalila v jarek, ki jima je nudil dobro kritje. Bila sta opraskana od padca, toda bolečin nista čutila.

»Razpali!« In že sta odgovorila z brzostrelkama zasedi, kajti oba sta sprevidela, da je uspeh njunega poslanstva odvisen le od hrabrosti in da visi trenutno na nitki, Cimprej se morata prebiti skozi zaseko in zasedo.

»Bombe!« je znova poveljeval sel. Bombe so dobro zadele. Ob ognju eksplozij sta opazila tri roparje, ležeče za drevesi.

»Naprej!«

Skočila sta kvišku, se pognala naprej in se zopet zakrila v jarek. Tedaj je zapokalo od vseh strani. Spoznala sta, da sta obkroljena. Kam sedaj? Nazaj? Ne! Na levo ali desno? Ne! Preostane jima le še pot naprej, do cilja. Morata preko zasedel!

»Bombe!«

Znova sta jih vrgla na zasedo in se pognala preko. S krogliami iz brzostrelk sta poškopila tolovaje. Toda bilo je odveč. Bombe so opravile svoje. Ko sta se prebila skozi, sta tekla naprej, padala na tla, se dvigala, se zapletala v trnje, v vejevje...

Za njima je počalo, svinčenke so žvižgale, toda tema ju je dobro skrivala očem tolovajev.

Čisto blizu je počil strel. Pomočnik je padel na tla. Sel je skočil k njemu, ga dvignil ter nesel dalje. Zasladovalci so jima bili za petami. Tedaj je pomočnik zastokal: »Prijatelj... pusti me..., sicer dobe še tebe..., predaj sporočilo!« Vendar sel tega ni mogel storiti. Takega fanta, ki je tvegaval vse in se upal z njim na tako nevarno pot, ne, takega borca ne bi mogel sedaj odvreči in pustiti, da ga tolovaji potolčejo s puškinimi kopiti. Odločil se je, da si bosta skupaj delila rešitev ali smrt.

»Jaz umiram... Bolje je, da se rešiš... in preneseš sporočilo..., kot da padeva oba... ter pogubiva fantel!« Tega se je živo zavedel tudi sel. Da, njegova dolžnost je, da prenese sporočilo, nič drugega. Mora priti do sosednje postojanke. Ne sme se pustiti ujeti komunistom. Mora odvreči ranjenca, da tako reši sebe in

fante. To mu veleva razum in vojaško povelje. Vendar kar tako ni hotel prepustiti tovariša. Hotel ga je vsaj skriti, da bi ga pozneje rešil. Zato je skočil v grapo in ga položil v grmovje.

Zasladovalci so se bližali. Hitel je dalje. Vedel je, da je nekje v bližini postojanka.

»Stoj! Kdo je? Parola!«

Torej je na cilju. Stražar sosednje postojanke ga je zaustavil.

»Sel! Odpri!« Ko je povedal geslo, mu je stražar odmaknil španskega jezdeca. V temi je opazil obrise postav. Bili so naši vojaki v pripravljenosti na položajih. Zaklical jim je, da v grapi pod postojanko leži ranjenec in da so v bližini rdeči. Takoj se je utrgala gručica vojakov v temo, da rešijo ranjenca. S poslednjimi močmi je planil sel naprej. Padel je v sobo, kjer so bili zbrani častniki okrog zemljevida. Podal je poveljniku listek s sporočilom. Poveljnik je listek prebral in zaklical: »Naprej!«...

Sel je še slišal, kako so borci odšli na pomoč njegovi postojanki. Videl je tudi, da so prinesli njegovega ranjenega tovariša. Izvršil je povelje... Potem so mu pošle moči...

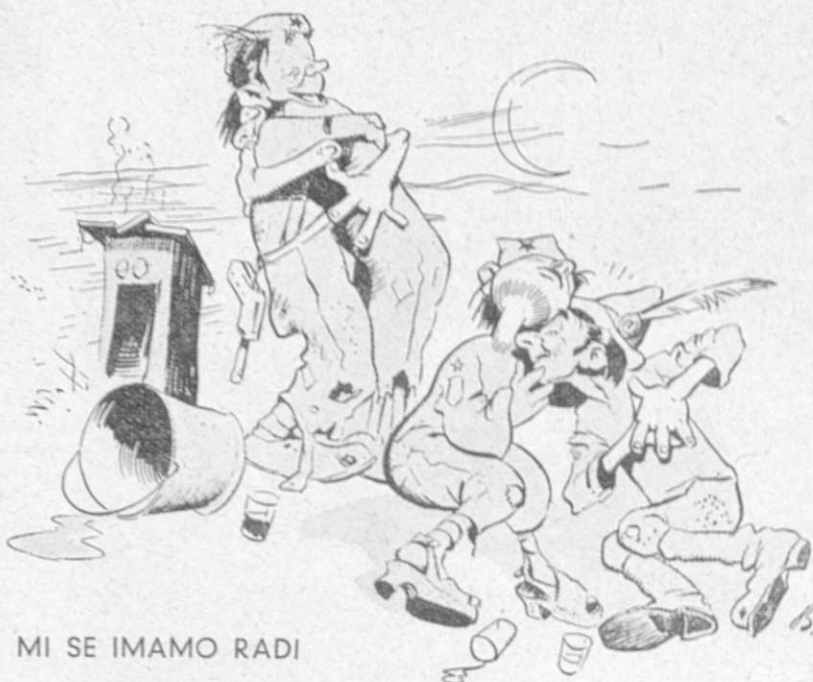
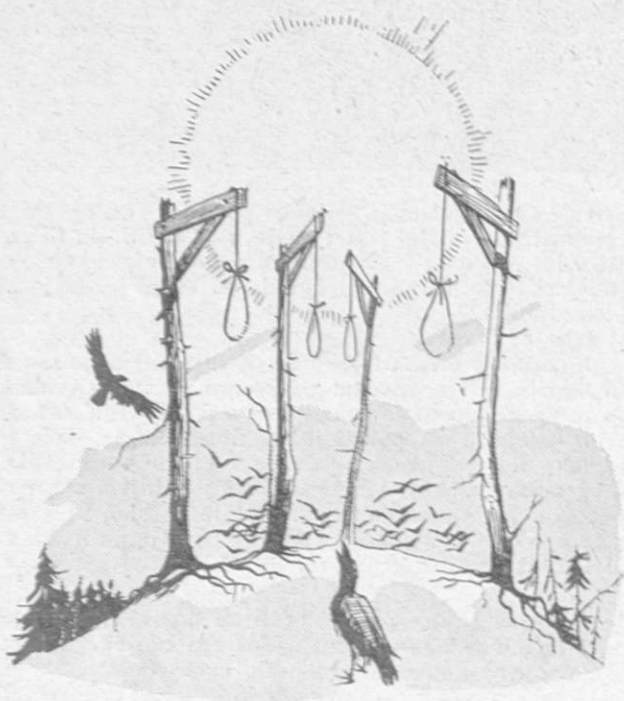
Zar France.

HUMOR

za domobrance

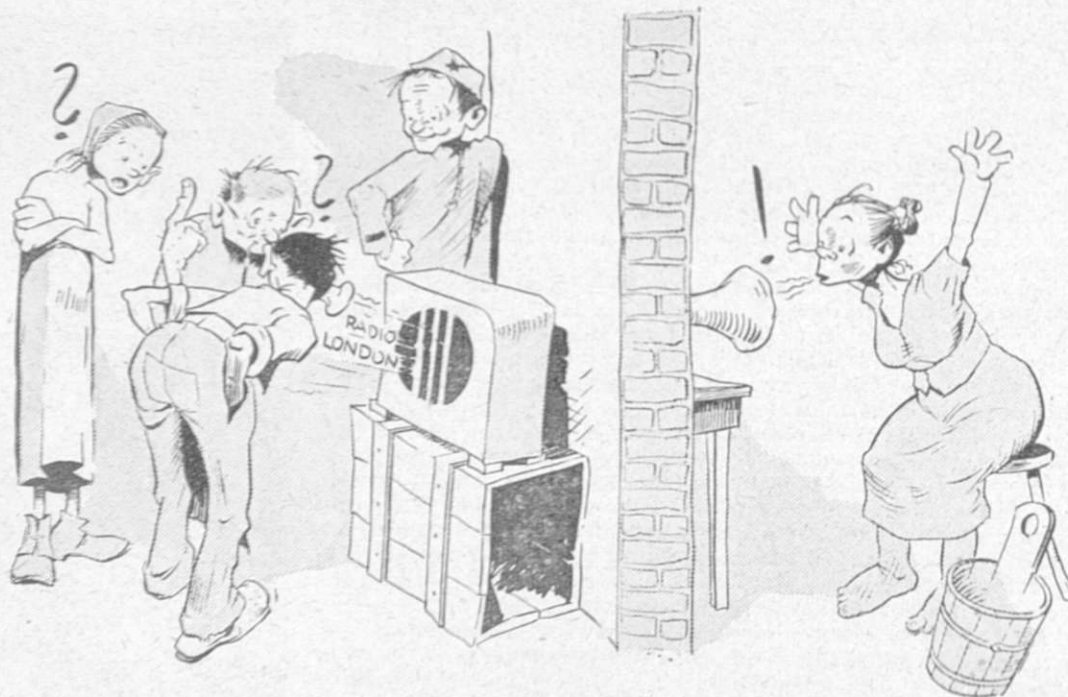
... IN KOLINE VAM POSLALI

MI SE IMAMO RADI

»BRATJE«,
LE K SONCU,
SVOBODI

ZVEDEL SEM NEKAJ
NOVEGA

Dva napada na Kočevje. V nedeljo 19. novembra so angloameriška letala zopet prinesla že tako razdejanemu Kočevju novo težko trpljenje in preizkušnjo. Po težkih dneh lanskega decembra se je v našem mestu naselil mir, komunistične tolpe so si le iz daljave več ur hodila upale gledati proti mestu, približati pa se mu ni mogel noben zločinec. V začetku tega meseca pa so angleški letalci znova zasejali v mestu razdejanje. Tudi to nesrečo smo dobro prestali, čeprav je bilo mnogo domov porušeni in razdejani.

Prejšnjo nedeljo so zopet prišli, kakor da bi bilo naše mesto kakšen važen vojaški kraj — sredi težko prehodnih gozdov skoraj brez prave zveze s svetom. Bombe so zopet padale brez kakšnega merjenja kar vprek na mesto. Porušen je dom za slepce in hiše okrog Marjinega doma, čeprav dom še vedno stoji. V vsem Kočevju ni enega okna s celim steklom. Cerkev je ostala še cela, hiše v njeni bližini pa so vse porušene. Na vse to razdejanje pa so letalci streljali na mesto tudi s strojnimi. Od te brezobzirne letalske skupine je bilo eno letalo sestreljeno v bližini Ribnice.

Nesrečo Kočevja pa so zopet izrabili komunisti v svoje zločinske namene, kakor se pač zločinci vedno izkažejo, kadar je njihov bližnji v nesreči.

Ze od začetka novembra so komunisti govorili in grozili po kočevski okolici, da bodo mesto napadli in ga zavzeli. Napovedali so že, da se bo 6. t. m. vršila po Kočevju tolovaška parada. Res so se po zadnjem komunističnem porazu v Beli Krajini tolovaške tolpe zbiralce okrog Kočevja, da bi na ta način odvrnile pozornost od svojih porazov v Beli Krajini. Komunisti so v nedeljo izrabili letalski napad in še sami začeli streljati s topom na mesto. Po kratkem streljanju so tolovaške brigade napadle domobranske položaje okrog Kočevja. A ko so tolovaji prišli dovolj blizu, so jih sprejeli domobranski minometi in strojnice in jih napadli. V tem boju je padlo okrog 150 tolovajev.

V večernih urah je v kočevski okolici zopet nastal mir. Domobranci so pomagali meščanom odstranjevati ruševine in očistiti cesto, komunistični morilci pa so od daleč v gozdnatih hribih pregledovali svoje razredčene vrste.

Tako sami. Štab XV. divizije NOV in POJ. Na položaju, št. 812, št. 6812. Naredba štaba VII. korpusa NOV in POJ z dne 26. 8. 1944. Pri operacijah, ki jih je vodila XVIII. divizija od 13. 8. 1944 do 22. 8. 1944, so utrpeli enote XVIII. divizije, VIII. in IX. brigade velike in težke izgube na moštvo in materialu. Ti porazi in izgube izvirajo iz slabega, nevojaškega vodstva štabov vseh brigad. Štab VII. korpusa je preiskal ta slučaj in vzroke tega poraza ter kaznuje: 1. komandanta VIII. brigade majorja tov. Gerdoviča Leopolda-Jurija za degradacijo in predajo vojaškemu sodišču. Posle mora takoj predati svojemu nasledniku. Zaradi kaznivih dejanj se takoj preda vojaškemu sodišču VII. korpusa v nadaljnje ukrepe; 2. komisarja VIII. brigade tov. Kolenca Venceslava-Vencija, za degradacijo, ker s svojo brigado ni sodeloval pri napadu na Skofjico dne 13. 8. 1944, marveč se je pridružil brigadni komori in zaostal nekje pri Gradišču. Posledica tega je bila, da VIII. brigada v najbolj kritičnem trenutku ni prišla na pomoč IX. brigadi, čeprav je to možnost imela; 3. namestnika komandanta VIII. brigade tov. kapetana Ožbalta z ukorom kot sokrivca člana brigadnega štaba; 4. pomočnika komisarja VIII. brigade tov. Farčnika Aleksandra kakor pod t. 3; 5. komandanta IX. brigade kapetana Beleta Alojzija-Tička za degradacijo in predajo vojaškemu sodišču. Tov. Tičko se mora razorožiti in do razprave pridržati v divizijskem štabu; 6. pomočnika komisarja IX. brigade z degradacijo in predajo vojaškemu sodišču zaradi nevojaškega ponašanja v teku akcije; 7. komisarja IX. brigade tov. Jenkoviča z degradacijo zaradi nevojaškega vodstva brigade, kar je imelo za posledico večji poraz; 8. namestnika brigadnega komandanta tov. Vučkoviča Milana z ukorom kot sokrivca za neuspeh IX. brigade. Štab VII. korpusa predlaga za imenovanje tudi partijsko kazni. S temi ostrimi kaznimi smo komunisti imenovane zaradi njihovega slabega poveljevanja in vodstva naših edinic. Naši štabi naj se v bodoče zavežajo odgovornosti za vsako lahkomišelnost. — Poltikomisar: podp. Janez Vipotnik. — Komandant in podpolkovnik: podp. Franc Kočevar.

Mi in oni. 19. novembra so »naši zavezniki« obstrlevali iz letal postaja Verd in iskali vlake na odprti progi, da bi osvobodili zopet nekaj Slovencev in jim našli lepše življenje na onem svetu. Pod točo letalskih krogel je podnarednik 65. čete, Leskovšek Jože, ko je opazil, da prihaja potniški vlak z Rakeka, skočil iz svojega bunkerja in ustavil vlak. Ljudje so se pravočasno poskrili po gozdu in mnogi so ušli gotovi smrti. Nekaj dni pred tem dogodkom so komunisti minirali progno pri St. Petru na Krasu. Okoli 70 žen in otrok je našlo smrt, kakih 150 je bilo pa ranjenih.

Gorenjska. Gorenjski domobranci pišejo s svojim orožjem lepo kroniko protikomunistične-

ga boja na Gorenjskem. Uničujejo bunkerje, plenijo orožje, pisalne stroje, pisarniški papir in ubijajo rdeče razbojnike. V enem mesecu je bilo ustanovljenih pet novih domobranskih postojank. Tolovajski ubežniki se dnevno javljajo v Kranju in drugod. Domobranstvo na Gorenjskem lepo narašča. Gorenjci so se odločili. Na tej poti jih ne bo nihče mogel zadržati.

Nova taktika. Kot je znano, komunistom 15. september ni uspel. Zato so bili prisiljeni, da so znova po svoji stari praksi kar preko noči docela izpremenili svojo dosedanjo taktiko. Iz zakrknjenih zločincev in lažnivcev so postali ponižni in skesani volkovi — spokorniki. To pa ne samo doma, temveč celo v tujini. Tako je 29. oktobra londonski radio pričel z novo razkrojevalno ofenzivo in to tudi z novo taktiko. Nič več ni bilo govora o »izdajalcih — domobrancih«, temveč zgolj o »zapeljancih, in glej čudo, o preveč čustvom podvrženemu delu slovenskega naroda, ki ne more pozabiti težkih žrtev in zategadelj še vedno ne zaupa OF-1 in se noče priključiti temu »osvobodilnemu« gibanju. Govornik je izjavil: »Priznavamo, da n. pr. prof. Anton Oven in župnik Jakob Omanen, ki so ju ubili tolovaji, nista bila izdajalca, vendar vseh žrtev ne smemo napraviti OF-1, saj vendar ni utegnili gledati slehernemu tolovaju na prste.« Prav lepo se sliši tako priznanje, toda žal malce prepozno. Vsi vemo in se še dobro spominjamo, kako je OF blatila v svojih spisih in svojih glasilih vse take žrtve, ki jih je dala umoriti. Izgovor, da so bili umorjenci žrtve nekaterih, ki so delali na lastno pest, ne drži. Nam domobrancem spremenjena taktika daje potrdilo, da je naše stališče trdovratnega in neodtujljivega boja proti OF pravilno in da bo sad tega našega boja kmalu dozorel.

Takole so delali. V ljubljanski jetnišnici za časa savajske okupacije so imeli zajeti tolovaji pravi raj. Med drugim so si pripovedovali tudi storije iz svojih tolovaških pohodov. To pripovedovanje je slišal nekdo, ki po njihovem ne bi smel vsiliti in ta je sedaj te stvari prinesel na beli dan. Tako je n. pr. pripovedoval zajeti razbojnik Anton Feic iz Idrije o neki 18 letni Idrijčanki, ki so jo bili tolovaji pred poldrugim letom zajeli in obdoližili, da je belogardistka: »Slekli smo jo do golega. Sama si je morala naga izkopati grob, nakar sem stopil k njej in jo s krampom z vso močjo udaril po glavi. Pa mislite, da je crknil ta beli hudci? Kje pa, skotalila se je v grob, hin pa za vrata ni hotela biti. Ta prasica je migala in migala in čim bolj sem udrihal po njej s krampom, bolj je migala. Komaj ko sem ji zdrobil vso glavo, je crknila!« To je pa drugo poglavje o komunistični taktiki.

Vse za našo vojsko (Ljudska pravica 20. novembra 1944). Mladina v zapuščenih kočevskih vasičah je šla prva na delo. Mladina od šestega leta dalje je sklenila, da bo nabrala divjega sadja in ga pripravila za žganjkuhu. Da se ne bi srečali z okupatorjem, ki ima prav blizu skozi gozd, so šli v dežju na delo. Obupno je v nedeljo lil dež, vse se je tiščalo peči, mladina pa se je zbrala in odhitela v šumo po divjad. Odrasli so bili ponosni na svoje malčke. Sele pozno v noč so se vračali. Vsi do kože mokri, umazani, od plezanja po drevesih, tu pa tam tudi kateri raztrgan. Prav najmlajše so komaj pripravili od tega, da so šli domov, ostali so pa še pozno v noč trli sadje, potem so pa še namočili. Bilo je pripravljeno za žganjkuhu. Prinesli so sadja za približno 250 l žganja, za precejšno količino kisa, nabrali so pa tudi nekaj lešnikov, čaja in sadja za sušenje. Vse to bodo izročili naši hrabri narodni osvobodilni vojski. Naši malčki danes vedo, da bo vojska potrebovala mnogo. V teh bornih vasičah sicer moramo storiti mnogo, a zadnji ne bomo! — Mi komentiramo takole: Tista revna mladina, katere očete so pehali partiji v prve bojne vrste, ki spada v tako zvani proletariat, mora polniti partijski gospodi vampe. Tolovaj, ki spada v ubogo rajo, ne bo imel niti kapljice tega žganja, da bi si utri pozimi premle ude. Lešniki bodo najbrž za potice, ki jih jedo samo tisti, ki spadajo v CKKPS.

Idrija. Zajeta je bila komunistična kurirka z zelo zanimivo pošto. Potom te pošte so zajeli tamkajšnji Narodni stražarji ves rajonski odbor in tudi mestni odbor, ki je skesano priznal svoje sodelovanje in obljubil, da bo odslej v miru.

Obletnica. Dne 12. novembra 1943. je bila ustanovljena Slovenska narodna straža za Primorsko. Naša Narodna straža v primorski Sloveniji s ponosom gleda na leto trdega in uspešnega boja s komunistično zverjo, prav tako pa je tudi ponosna na svoje delo, ki ga vrši s prebujanjem narodne zavesti med primorskimi Slovenci.

Komunisti se selijo. Z »osvobojenega ozemlja« prihajajo vesti, da se komunisti pripravljajo na selitev. Kam bodo šli? Pod zemljo! — Prisilni mobiliziranci, prijavitelje se domobrancem. Pri domobrancih boste našli mnogo svojih prijateljev, ki so zbežali iz komunističnih vrst.

V akciji proti Staremu trgu so domobranci na begu ubili slovitega terenca od Sv. Stefana pri Zirovnici. V Markovcu je roka pravice dosegla nekega ljubljanskega profesorja. Po izkaznici sodijo, da je služboval na Prevodu v Ljubljani. Tudi učiteljica Prešernova iz Starega trga je žalostno končala. Domobranci so ujeli tudi učiteljico Benčinovo, ki je služila komunistični partiji. Na pohodu na izhodišče so domobranci pobili še pet komunistov. V Grahovem je našel smrt Rožanc Ivan iz Cerknice

št. 28 in še neki drug komunist brez dokumentov.

Haram-baša je padel. Vsi Brkini so poznali tovariša, ki je se prej, preden je stopil kot dober komunist v OF, nosil ime Haram-baše in ga seveda tudi ohranil. Strahoval je vse kraje, uničeval ne samo ljudem premoženje, ampak izvrševal tudi zločine nad nedolžnimi, ko je moril in ubijal. Pred nekaj dnevi se je pa vsa dolina oddahnila, kajti Haram-baše ni več. Ustrelil ga je mlad primorski Slovenec, kateremu je ubil Haram-baša dva brata. Ta mladi fant je prišel pred Haram-bašo s pretevez, češ da bi se rad javil na štabu in vstopil k tolovajem. Pri tej priliki ga je ustrelil. Pošteni Slovenci na Krasu so se oddahnili.

Hinavci so. Komunisti so izdali brošuro »Rab«, kjer s krokodilovimi solzami obkrojuje svoje »trpljenje« na tem otoku. Nas brošura sama ne bi zanimala, saj vemo, da je polna laži, ker imamo sami dovolj gradiva za tako brošuro, ki bo izšla v pravem času, podprta s dokumenti in izjavami prič o zločinu komunistov, katere so tam izvršili nad slovenskim narodom. Zanimiva je bolj izjava komunista Jurančiča Jožefa, bivšega sekretarja »Rabske brigade«, ki piše, da je imela pa razpado Italije vojaška formacija komunistov svoj zbor, ob kateri priliki se je zgodilo sledeče: »Po končanem pregledu so prinesli v taborišče slovensko zastavo s peterokrako zvezdo, ki so jo poslale judovske omladinke iz svojega taborišča.« Ali si moremo misliti večje blatenje naše narodne svetinje — slovenske zastave. Prvič so komunisti onečastili slovensko zastavo s tem, da so pripeli peterokrako rdečo zvezdo, drugič pa da so jo vzeli iz rok tistih judov, ki so plačali naše narodne izdajalce, da so zanetili revolucijo, da bi uničili naš narod. En dokument več o njihovi sramoti!

Podlost brez primere. Predlanskim so komunisti pritiskali na aktivne oficirje, da bi šli v hosto. Ker pri veliki večini niso uspeli, so napravili vabila za vsakega posebej in ga povabili, da vstopi v »Narodno osvobodilno vojsko«. Ta vabila so oddali na ljubljanski pošti v odprtih pismih, kjer je bil italijanski cenzor. Tako so se ti častniki zaradi komunistične denunciacije naenkrat znašli v internaciji, ker niso hoteli v hribe. Isti komunisti pišejo danes v brošuri »Rab«: »Trebalo je bilo odstraniti ljudi, ki bi mogli postati partizani... To so bili predvsem — po njihovem mnenju — častniki bivše jugoslovanske vojske. Zato so marca 1942. internirali vse aktivne in precej rezervnih oficirjev v koncentracijskem taborišču v Gonarsu.« Za tako podlo izdajstvo, ki gotovo nima primere, ni potreben noben komentar.

Dobro jim gre. »Generalalljant« Rozman Franc je mrtev. Tito je bil pri atentatu v Belgradu ranjen. Titov zastopnik v Belgradu je bil mrtev. To tudi spada v komunistično brošuro pod naslovom: »Na predvečer zmage«.

Razkroj. Stajerci uhajajo v masah iz komunističnih vrst. Javljajo se dnevno domobranskim postojankam. Med drugim se je javil mesar XII. brigade. Se več se jih skuša vrniti nazaj na Stajersko. Samo iz Kozjanskega okraja se jih je vrnilo nad 500.

V zmedi, katero so v Srbijo in Belgrad prinesle boljševiske čete, se jasno odražajo cilji Tita in njegovega krvnika, Juda Mojzesa Pijade. V nasprotju z uradnim sporočilom o razgovorih, katere je imel angleški ministrski predsednik v Moskvi glede Jugoslavije, in v nasprotju z zagotovili, da se bo povsod uvedla »prava demokracija«, se komunistični tolovaji ne strajajo nobenega sredstva, da ne bi pod krinko »demokracije« izvajali popolne boljševisacije. Tito je v Belgradu nagnal nekaj sto svojih podrepanikov, tako imenovani »glavni protifašistični svet«, torej nekaj parlament. Od teh jih mislijo izbrati 250 kot parlamentarne zastopnike Srbije. Ti so izključno funkcionarji komunistične stranke. Hkrati vlada v Belgradu »Glavni odbor narodne osvoboditve Jugoslavije«, ki misli izvesti »federalizacijo Jugoslavije«. Titovi podrepaniki so s tem izsilili nekaj dvotirni sistem, ker so od Subašičeve begunske vlade izsilili privoljenje, da lahko vladajo na »osvobojenem ozemlju«, dokler se prava vlada mudi v tujini. Subašič sam se je od 21. oktobra vrtil okrog Tita in skušal najti kako možnost za sporazum, toda dolgotrajna pogajanja dokazujejo, da so se stvari bolj zapletle, kakor pa razpletje. Nazadnje je moral Subašič še v Moskvo, kjer bo govoril s pravimi očeti »jugoslovanskim svobodne vlade«.

Na Hrvaškem so spodleteli poskusi rdečih tolovajev, da bi si pridobili pristaše dr. Mačka, ali pa vsaj njegove nekdanje poslane. Ze od spomladi prinaša tolovajski tisk ostre napade na te ljudi, posebno na dr. Mačka, kateremu očitajo enako »izdajstvo« kakor Paveliču. Od takrat so komunisti stopili v odkrit boj proti HSS in so pospravili tudi več njenih nekdanjih veljakov. Med poslednjimi, ki je padel, je bil nekdanji sušaški župan Sarmič.

Ostrina, s katero se napadeta obe poljski vladi, begunska v Londonu in rdečkasta v Lublinu, se ni omlila niti po Churchillovem obisku v Moskvi. Ker Sovjeti zaradi navidezne politične spodobnosti ne morejo govoriti sami, pošiljajo zato v boj neodgovorne ljudi iz svoje ljubljanske družbe. Ti napadajo londonske begunce, češ da si še zmerom drznejo govoriti v imenu poljskega naroda. Londonski krogi ne ostajo Lublincem seveda ničesar dolžni.

Francija se nikakor ne more izkopati iz zmede, ki so nastale po zavezniški zasedbi. Ko-

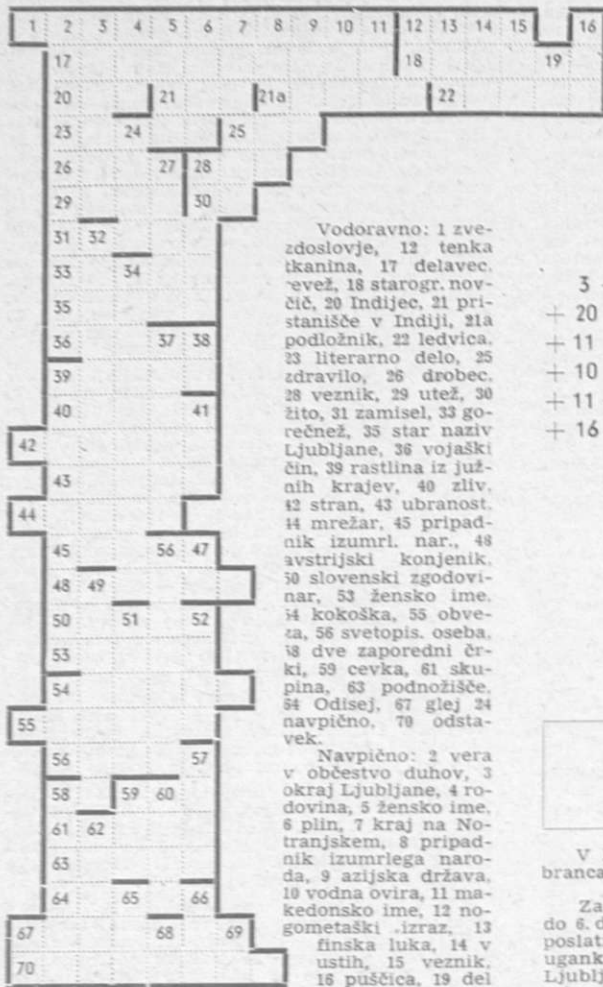
UGANKE

Zlogovnica (3)
(Meden)

Globočina, jagnje, denar, plod, domobranec, modrijan, levinja, tnaló.

Od vsake besede vzemi po dve zaporedni črki, pa dobiš znano geslo.

»Titove« vislice (14)
(Jan)

Vodoravno: 1 zvezdoslovje, 12 tenka tkanina, 17 delavec, »evež, 18 starogr. novič, 20 Indijec, 21 pristanišče v Indiji, 21a podložnik, 22 ledvica, 23 literarno delo, 25 zdravilo, 26 drobec, 28 veznik, 29 utež, 30 žito, 31 zamisel, 33 gorečnež, 35 star naziv Ljubljane, 36 vojaški čin, 39 rastlina iz južnih krajev, 40 zliv, 42 stran, 43 ubranost, 44 mrežar, 45 pripadnik izumrl. nar., 48 avstrijski konjenik, 50 slovenski zgodovinar, 53 žensko ime, 54 kokoška, 55 obveza, 56 svetopis. oseba, 58 dve zaporedni črki, 59 cevka, 61 skupina, 63 podnožiče, 64 Odisej, 67 glej 24 navpično, 70 odstavek.

Navpično: 2 vera v občestvo duhov, 3 okraj Ljubljane, 4 rodovina, 5 žensko ime, 6 plin, 7 kraj na Notranjskem, 8 pripadnik izumrlega naroda, 9 azijska država, 10 vodna ovira, 11 makedonsko ime, 12 nogometški izraz, 13 finska luka, 14 v ustih, 15 veznik, 16 puščica, 19 del kolesa, 24 in 51 ter

67 vodoravno tri besede, s katerimi je bil babilonskemu kralju Nabonidu napovedan konec vlade in življenja, 27 okoliš, 28 travnik, 32 ljudovlada, 34 soglasje, odkritosrčnost, 37 zavoj, 38 egipt. božanstvo, 39 priprava, 41 os. zaimsek, 46 razčlenjenje, 47 kvart. izraz, 49 moško ime, 51 glej 24 navpično, 52 lažna novica, 54 predgorje, rtič, 57 stvor, 58 Jenačkova opera, 59 španski narodni junak, 60 pripovednik, 62 oseba iz Tavčarjevega Cvetja v jeseni, 63 irsko gibanje, 66 naslov najvišjih dostojanstvenikov na Angleškem, 67 nada, 68 začetni črki imena in priimka slovenskega pesnika, 69 kemični znak za natrij.

Važno načelo (4)
(Jeglič)

r i j a k r e i t
i n i o t s e t i
z k o n t e e n č
b r o j p s r c i
o e a m a i i n
z a v n u e d m u
e p j o č n t e a
r a r i l i i r b
b s n i c u t s e

Številnica (8)
(Radoš)

3 + 20 + 13 + 16 + 14 + 10 + 9 + 13 +
+ 20 + 3 + 12 + 25 + 13 + 10 + 2 + 8 +
+ 11 + 15 + 25 = 3 + 20 + 13 + 16 + 14 +
+ 10 + 18 + 10 + 3 + 10 + 8 + 15 + 20 +
+ 11 + 15 + 25 + 12 + 25 + 13 + 10 + 12 +
+ 16 + 7 + 13 + 16

Domobranksa pesem (20)
(C & P)

BROMNJEHUPIIJL
ZRVIREIUHSELKPTMU
BNOBZJKOEBMOIŽR
VEELRUTMNUHBRI

Posetnica (1)
(Jeglič)

NANIČ VILJEM
BANA OTON

V kateri bojni skupini bijeta ta dva domobranca tolovaje?

Za rešitve ugank 8. številke podaljšujemo rok do 6. decembra — rešitve zgornjih ugank pa je poslali do 20. decembra na naslov: Uredništvo ugank »Slovenskega domobranstva«, Rimska c. 22, Ljubljana. — Zastavljaj ugank, pošljite vse rokopise na isti naslov.

Rešitev ugank 7. štev.

Križanka.

Vodoravno: 1 vijak, 6 opis, 10 vezi, 14 Kum, 17 Oran, 18 obed, 19 teta, 20 duri, 21 luk, 22 Izak, 23 roža, 24 silak, 25 gnlad, 27 lipa, 28 golida, 30 Algir, 32 soja, 33 sova, 34 led, 35 čoln, 36 koža, 37 para, 38 sito, 39 Ada, 40 ruda, 41 pena, 42 model, 44 širina, 46 pika, 47 sobota, 49 aroma, 51 sila, 52 pora, 53 ded, 54 šiba, 55 žejza, 56 pola, 57 leto,

vezniško poveljstvo, ki je po generalu Erskineju sporočilo, da je ukrep za razorožitev uporniškega gibanja sprožil zavezniško poveljstvo samo, ki bo tudi poskrbelo, da se bo odlok izvedel. Eisenhower misli z vso silo podpreti belgijsko vlado pri njenem trudu za ohranitev reda in miru. Ob takšnem odločnem nastopu so onemeli tudi komunisti in takoj spremenili taktiko. Izjavili so, da se podreajo razpustu in da bodo v določenem roku oddali orožje. Sovjetski listi pa so razpust in oddajo orožja označili takoj kot »neupravičeno«.

Razoroževanje grških uporniških organizacij se nadaljuje. Hkrati je oblast začela z angleško pomočjo pobirati orožje pri zasebnikih. Ker se je razorožitvi in vključitvi v grško redno vojsko najhuje upirala grška OF, ki je z brezobzirnim nasiljem močno hromila silo ostalih protiboljševiških organizacij, so hoteli to vprašanje urediti tako, da so enega izmed voditeljev komunistične »Ellas« pritegnili v poveljstvo grške vojske.

58 oči, 59 beda, 60 ježa, 61 ribič, 63 Ledina, 64 četa, 65 tokava, 66 Atala, 67 nada, 68 raba, 69 ras. Navpično: 1 Volga, 2 Irun, 3 jak, 4 anilin, 5 kozar, 6 obad, 7 pek, 8 Idrija, 9 stopa, 10 veža, 11 eta, 12 zasova, 13 idila, 14 kulji, 15 ura, 16 mikado, 26 igla, 27 loža, 28 gora, 29 dete, 31 Lodi, 32 soda, 33 Sana, 34 Lido, 35 čaša, 36 kuna, 37 peka, 38 soba, 40 rima, 41 pila, 42 mora, 43 Lado, 45 ro-bida, 46 pijača, 47 solata, 48 tetiva, 50 ričet, 51 Sedan, 52 požar, 53 Debar, 54 šola, 55 žena, 57 Lika, 59 bil, 60 jed, 61 rob, 62 čas.

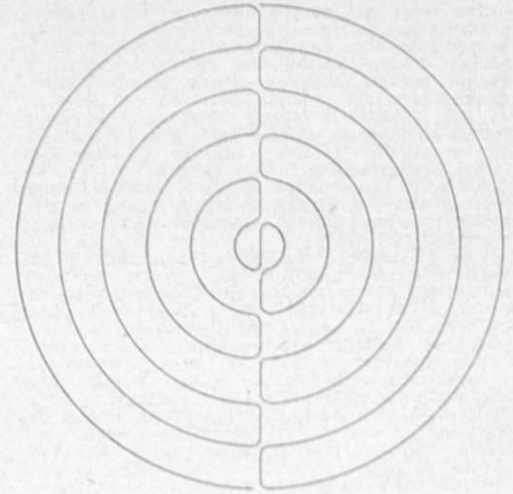
Na borčevem grobu.

Truplo tvoje pač strohni v gomili,
ali čaša tvojih del ostane!
Narod tvoj bo pil iz čaše tvoje,
s pitjem njenim bo de se napajal —
v delih svojih sam boš živel večno!

Posetnica. Slovenski domobranec.

Premikanica. Brez bojev ni zmage.

Tarča. (Glej risbo!)

Pogovori z ugankarji.

Ker se je proti pričakovanju oglasilo veliko število reševalcev ugank, smo število nagrad povečali. Namesto treh je razpisanih pet nagrad. Sterle Maks »Belandra«: Skoda, da si del ugankarskega kotička izrezal in mi ga poslal. V prihodnje bolj ceni ta kotiček in ga ne meči v koš. Ali kaj misliš na to, da se bodo dale vse številke »S. D.« nekoč vezati v lepo knjigo, ki nam bo dragocen spomin na sedanje težke čase? Langus Marjan: Tudi zate velja isto.

Rott Toni: Če potegnesh daljico do konca, presekaš vse kroge, ki si jih že naredila. Rešitev torej ne odgovarja zahtevi.

Osredkar Peter: Hvala za opozorilo. Skoda le, da nisi v svoji rešitvi vstavil vseh ločil, kot jih ima Aškerc!

Radoš, Meden, Jeglič: Kot vidite, so prišle Vaše uganke prav. Hvala. Pošljite še kaj!

Vrednost 50 so dosegli:

Adamič Slavko, Bauman Franja, Beličič Elka, Ciuha Jakob, Cernetič Silvester, Černič Lado, Dobrovolc Alojzij, Dovjak Lojze, Gabor Jože, Hočvar Alojzij, Hojan Andrej, Janežič Tilka, Jerb Karel, Kocmur Alojzij, Kovač Ciril, Krušič Ivan, Knuplec Silvo, Langus Marjan, Logar Alojzij, Magister Milan, Marolt Stanislav, Mavec Franc, Moravec Ana Tita, Natičen Anton, Osredkar Peter, Prijatelj Anton, Radoš Martin, Rozman Branko, Sterle Maks »Belandra«, Santelj Janez, Skof Leander, Suklje Stanislav, Tršinar Marica, Turšič Rudolf, Urbanek Jože, Užnik Jože, Veršič Franc.

Vrednost 45 so dosegli:

Benčina Franc, Galunder Marija, Kušar Benedikt, Marjan Valentin, Pavlič Cvetko, Rott Toni.

Vrednost 40 so dosegli:

Mlinarič Julka, Petrovec Janez, Steh Anton, Sturm Ivan.

Vrednost 30 je dosegel:

Gajšek Josip.

Vrednost 25 je dosegla:

Vatovec Marica.

Za prvo nagrado (350 lir) je bil izžreban stotnik Hojan Andrej iz 2. šolske čete SD, ki pa blagohotno podarja dodeljeno nagrado invalidom in rekonvalescentom 2. šolske čete SD. Posnemanja vredna poteza.

Drugo nagrado (275 lir) dobi domobranec Mavec Franc iz 11. čete.

Tretjo nagrado (200 lir) dobi polic. glav. straž. Užnik Jože.

Četrto nagrado (125 lir) dobi domobranec Ciuha Jakob iz 19. čete.

Peto nagrado (50 lir) pa dobi Vatovec Marica z Rakeka 297.

Bezugspreis: Einzelnummer 4 Lire. — Schriftleitung und Verwaltung Rimska cesta Nr. 22, Laibach, Fernruf 46-12. — Schriftleiter: Leutnant Pirih Miran. — Erscheint jeden 2. Donnerstag. — Herausgeber: Aufbauabst für die Slowenische Landeswehr, Abt. VI. — Druck: Ljudska tiskarna in Laibach (verantwortl. Jože Kramarič).

Narodnina: Posamezna številka 4 lire. — Uredništvo in uprava Rimska cesta, št. 22 — Ljubljana — telefon 46-12. — Urejuje poročnik Pirih Miran. — Izhaja vsak 2. četrtek. — Izdaja štab slovenskega domobranstva — oddelek VI. — Tiska Ljudska tiskarna in Ljubljani (Jože Kramarič).

Miklavževanje

St. Nicolaus 1944
in Slowenien

Slovenski domobranec ljubi svoj dom. Kljub službi za domovino se je tudi za letošnje miklavževanje spomnil svojih.

Die Liebe zur Heimat und Familie läßt den Landeswehrmann trotz ständiger Einsätze die Fürsorge für die Seinen nicht vergessen.

Slovenska knjiga je za domobrancia in njegove za Miklavža najlepše darilo. Slika: Domobranci kupujejo v ljudski knjigarni.

Ein gutes Buch ist heute eines der schönsten Geschenke für die slowenischen Soldaten. Unser Bild zeigt Urlauber beim Einkauf von neuzeitlicher Literatur.

»Tudi letos jo bom presenetil.« — Slika: Domobranci z darili nasmejani zapuščajo trgovino.

»Auch in diesem Jahr bleibt noch Zeit für eine kleine Überraschung der Familie.« Frohgemut verläßt er voll gepackt mit Geschenken das Geschäft.

Pri topovnik

am schweren Geschütz

Z združenimi močmi je top v nekaj trenutkih na položaju.

Alle Mann angepackt! In wenigen Augenblicken ist das Geschütz in Stellung gebracht und feuerbereit.

Lep, težak in pogubonosen kos za sovražnika.

Ein «schwerer Brocken», ein verderbenbringender Gruß für die Bolschewisten.

Krepak sunek in že je krogla v cevi.

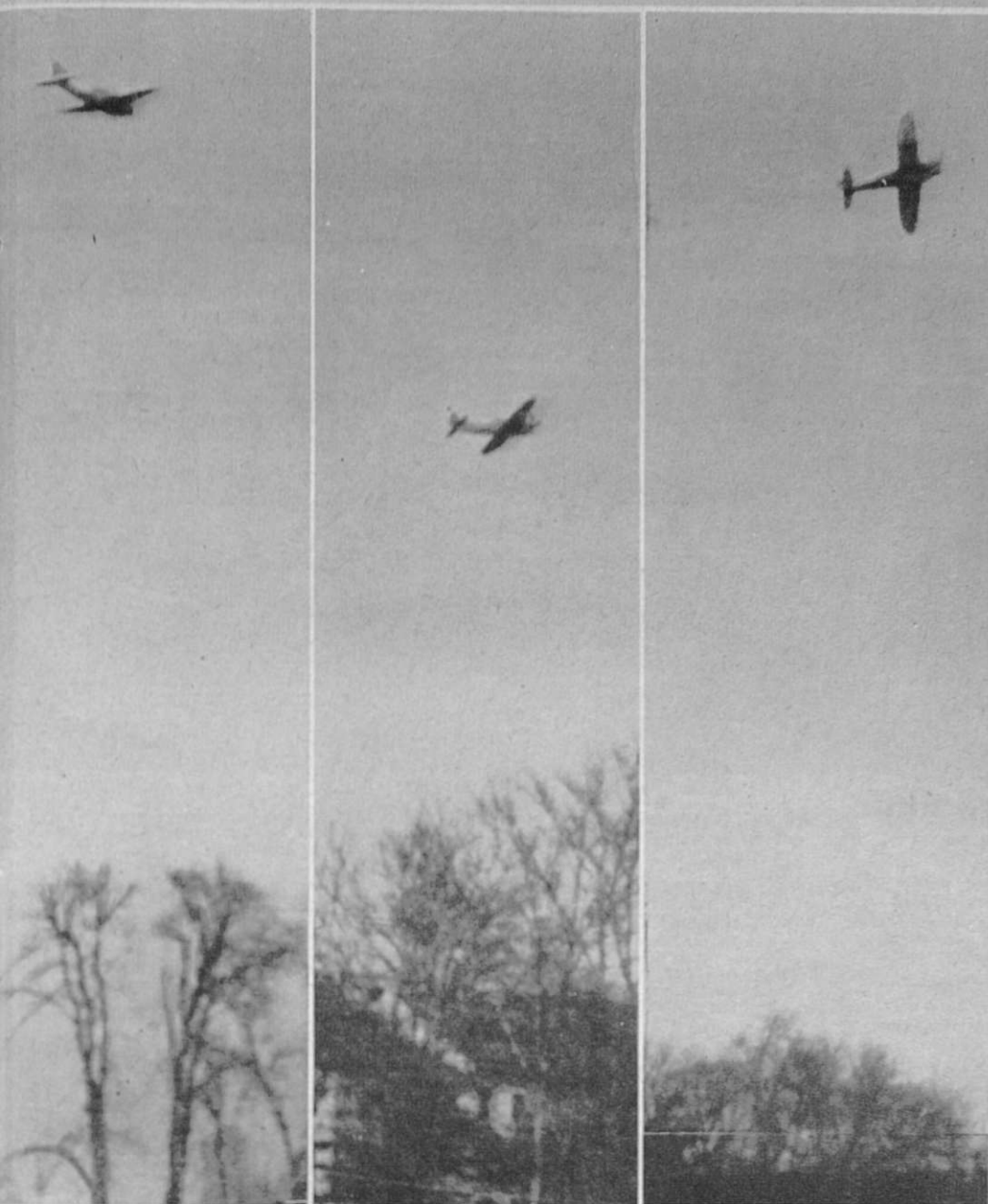
Mit Wucht wird das schwere Geschöß ins Rohr geschoben.

strahovalci nad Ljubljano

Lufthunnen über Laibach

Angloamerikanski lovci se spuščajo nizko nad vlake. Pri napadu so ubili več civilistov, še več jih ranili.

Levo: Tri različne lege prihajajočih in odhajajočih lovcev.

Spodaj: Razbitine Spitfira, sestreljenega nad Ljubljano.

Engl-amerik. Jäger griffen im Tiefflug Eisenbahnzüge an. Bei dem Piratenstück wurden mehrere Zivilpersonen getötet und viele verletzt.

Links: drei verschiedene Phasen des An- und Abfluges.

Unten: Trümmer einer Spitfire die über Laibach abgeschossen wurde.

PK Aufnahme SS-Kriegsbericht Beckmann

Nemška narodna obramba na braniku Der deutsche Volkssturm aufgerufen

1. Pred nedavnim je Führer razglasil ustanovitav narodne obrambe v Nemčiji. Narod ga je sprejel z navdušenjem in z zanimanjem bral na oglašnih deskah važen razglas.
Als in diesen Tagen in allen deutschen Städten die Plakate mit dem Aufruf des Führers zur Bildung des Deutschen Volkssturmes angeschlagen wurden, waren die Plakatsäulen und andere Anschlagstellen sofort Gegenstand lebhaften Interesses: es zahlreicher Volksgenossen, die den Wortlaut des Aufrufes eifrig studieren.
Scherl Bilderdienst (Hoffmann)
2. Mlado in staro se je takoj pričelo javljati v narodno obrambo. Vsi Nemci so sklenili, postaviti se v obrambo svoje zemlje pred brezobzirnimi uničevalci nemške domovine.

Alt und jung meldet sich zum Volkssturm. Keiner will zurückstehen, wenn es gilt, den heiligen Heimatboden gegen die hemmungslose Vernichtungswut unserer Feinde zu verteidigen.
Scherl-Bilderdienst (Hoffmann)

3. Tudi v prestolnici je slo in sto tisoč moških priseglo zvestobo pri delu za obrambo domovine. Po prisegi, katere se je udeležil minister dr. Goebbels, so novi bataljoni odkorakali pred narodnimi zastopniki.
Die Reichshauptstadt stand am Sonntag ganz im Zeichen der Vertheidigung der Hunderttausende von Männern des Deutschen Volkssturmes. Der Mittelpunkt der Veranstaltungen in Berlin war die Vertheidigungsfeier, der der Führer des Berliner Volkssturmes, Reichsminister dr. Goebbels, beiwohnte. Nach der Vertheidigung marschirten die Berliner Volkssturmbatalione an ihrem Gauleiter vorbei.
Scherl Bilderdienst (Schwehn)

4. Ze nekaj dni potem so prostovoljci nastopili na svojih mestih, njihovi voditelji pa sprejeli prva navodila in povelja. Am Mittwoch fand in allen Ortsgruppenbereichen Berlins der erste Appell des deutschen Volkssturms statt. Alle Volkssturmmänner waren angetreten, um die ersten Weisungen und Befehle entgegenzunehmen. Scherl Bilderdienst (Hamann)
5. Tudi visokošolska mladina, igralci, učitelji in žene so na svojem mestu. Vsi delajo za zmago svoje domovine. Bunt ist er durcheinandergewürfelt. Er kommt teils von unseren deutschen Hochschulen, Theatern und Lehrwerksstätten. Ein großes Kontingent stellen die bisher mit keinem

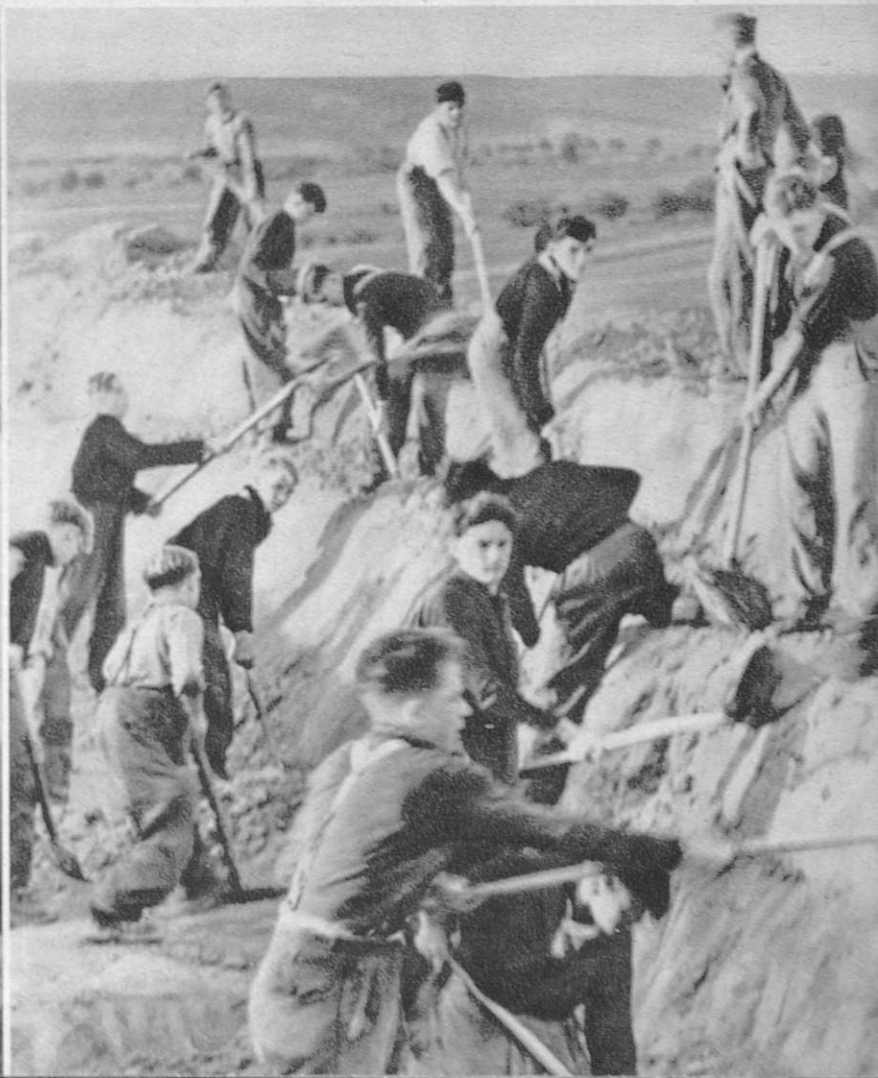
Beruf vertrauten Hausfrauen. Aber alle fügen sich in die Kameradschaft des Betriebes, der kleine Einzelteile für die Rüstungsindustrie herstellt.

Scherl Bilderdienst (Lauterwasser)

6. Hitlerjeva mladina koplje jarke. Mladenci kar tekmujejo v skupinah, kdo bo storil več za svoj narod.

Hier arbeiten die jungen Mannschaften eines Wehrrüchtlingslagers der HJ an einem Panzergraben im Westen. Die Jungen haben sich in Arbeitsgruppen eingeteilt, die um die Wette schaufeln. Der Eifer dieser 16- bis 17-jährigen ist beispielhaft.

PK-Kriegsberichtler Schürer (Sch)

»Tudi letos Miklavž ne bo pozabil mojih malih.«

»Auch heuer wird hl. Nicolo meiner Kleinsten nicht vergessen.«